

Palatul Cultural

Arad

3126

D A C I A

2 Lei

Redacția și administrația:

Timișoara I.
Str. Lovinci No. 2

Telefon:

Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69Ziarul de afirmare
românească
al Ținutului TimișAbonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 leiApare sub egida
„Astrei Bănățene“vie organizatorii
prin F. R. N.!

„Economia de război“ sub semnul
trăim vrând-nevrând și noi, țară
impune căutarea pe toate căile
amentului, adică a scoaterii ma-
de rezultat pentru energia
și materie) de care se poate
în vederea realizării lui.

amentul depinde prin urmare
sau reaua utilizare a mijloace-
acțiune, cu un cuvânt de calita-
organizării, de capacitatea organi-
Se pune astfel problema găsi-
organizatori.

anul este încă departe de a
la justa lor valoare pe organi-
Inteligent din fire, el preferă să
pe extraordinara sa facultate
aptare la situațiile noi, facultate
de improvizare. Găsind ușor o so-
moment, el este încântat de
acesteia, crezând-o, greșit, cea
posibilă.

erul este cu totul diferit. O im-
are este supusă hazardului. Ea
re câteodată genială, dar în gene-
arvizarea este mult inferioară
metodic studiate, cu pricepere

in ce constă această facultate de
ator?

este suma unor calități înăscute
entul sau geniul organizării — și
serii de cunoștințe ce se pot în-

ități înăscute: ordine, logică, con-
șță, prevedere, simțul proporții-
măsurii și al răspunderii, apoi —
at not least — inteligența.

ștințele speciale ale organizării
găsite din experiență. Ele se în-
în școli speciale în America. Așa
teoria își are principiile funda-
te: economia forțelor, libertatea
reii, acțiunea-reacțiunea, — tot
e formulează și cele ale organizării
principiul permanenței conducerii
amplu. Acest precept ne spune că
organizatie conducătorul absent
să aibe totdeauna un înlocuitor
acest înlocuitor, la rândul lui,
și a. m. d.

se recrutează organizatorii? Ei
aleg nici prin examene (deși exa-
psihotehnic ar putea da indicații
case) și nici pe bază de diplome.
atorului de talent se revelează
dacă e pus în situația de a-și
ta facultățile. De multe ori el în-
știut că e organizator născut.
alte considerațiuni l-au desem-
pentru aranjarea unei mici mani-
sociale, unui mic concert de
unei serate dansate.

o unde alții, în circumstanțe
ge, n'au creat decât confuzia și
născut, organizatorul născut reu-
se chiar pentru întâia oară să în-
ceva acceptabil.

ștințele culturale, corale, sporti-
ștințele de organizatori, iată
ștințele pepiniere de organizatori.

ștințele lor este însă insuficient
multiplele nevoi ale unui stat bi-
organizat pe toate eșaloanele sale.
ștințele mai insuficient că nu sunt toți
ștințele în the right place, tocmai

D-l Eckhardt Tibor vorbește ziarului DACIA despre Problemele vitale ale popoarelor din Sud-Estul Europei

Imperialismul german și cel rusesc Aprop'erea româno-maghiară — Raporturile Ungariei cu Jugoslavia

— Interviu acordat d-lui Romulus P. Roșu, șefredactorul ziarului nostru —

BUDAPESTA, Noembrie 1939. —
Personalitate a d-lui Eckhardt Tibor e
tot atât de cunoscută opiniei publice
românești ca și celei din Ungaria. Du-
pă moartea contelui Apponyi, d-sa a re-
prezentat în repetate rânduri țara sa la
Liga Națiunilor, având nenumărate mi-
siuni în străinătate. Duelurile oratorice
pe cari le-a disputat în compania d-lui
N. Titulescu în areopagul dela Geneva,
sunt încă vii în memoria noastră. Legă-
turile de rubedenie cu regentul Horthy
au ridicat și mai mult importanța mi-
siunilor sale diplomatice. Deși n'a luat
parte efectivă în guvernările ce s'au pe-
rindat în ultimul timp la cârma Un-
gariei, în afară a fost în permanență pur-
tătorul lor de cuvânt. În calitate de șef
al partidului micilor agricultori, s'a di-
stins ca un temut debater parlamentar,
fiind totdeauna bine reprezentat în

parlament și din punct de vedere elec-
toral.

Activitatea sa publică, pe vremea
când Ungaria era complect în sfera de
influență a Germaniei, a stârnit o ade-
vărată valvă. D-l Eckhardt Tibor a fost
promotorul unei politici antigermane
încă pe vremea când acest lucru era
considerat ca o trădare a intereselor
maghiare. Azi, nu credem să mai fie
tratat cu atâta severitate...

L'am cercetat în palatul său din Bu-
da tocmai după ce s'a întors dela Bel-
grad.

Se vorbește tot mai insistent despre
încheierea unui pact de neagresiune în-
tre Ungaria și Jugoslavia și nu este ex-
clusă laurii acestui act politic, de o
netăgăduită importanță, să-i revină tot
d-sale.

Drang nach Osten

D. Eckhardt Tibor m'a primit în biroul
său, unde, până să trec la obiectul vizitei
mele, privirea mi s'a oprit asupra unui por-
tret al lui Laval și a unei colecții de pipe,
care ar putea rivaliza cu acelea pe care le-
am văzut odată la d. consilier regal dr. Al.
Vaida-Voevod.

În ultimul timp în raporturile dintre Ro-
mânia și Ungaria se observă o ușoară de-
stindere — mă adresez interlocutorului meu
— un început de înțelegere care ar putea fi
adâncit. Intrucât ambele state sunt animate
de sentimente sincere, cum credeți Excelen-
ță că s'ar putea realiza în mod practic o
apropiere româno-maghiară?

Încă din primii ani de după războiu am
militat pentru o înțelegere a popoarelor din
Bazinul Dunărean — ne-a răspuns d-sa —
prin conferințe și în scris, în țară și în străi-
nătate, arătând pericoul imperialismului
german și a celui rusesc.

Imperialismul german își croște drum
acolo unde rezistența națiunilor este mai
slabă.

Drumul Berlin—Bagdad trece prin Bazi-
nul Dunărean și prin Balcani. Or, țărilor din
Sud-Estul Europei, lipsite de o unitate poli-
tico-economică, sau cu o structură încă

foarte fragilă, nu se pot opune tendințelor
hrăpărețe ale celor mari.

Liniștea și epoca de prosperare a popoa-
relor mici a fost de scurtă durată.

Ingenunchiat de tratatul dela Versailles,
imperialismul german a reinviat după două-
zeci de ani.

Pericoul este mai mare acum pentru că
odată cu expansiunea germană a apărut și
imperialismul rusesc, poate mai urban, dar
tot atât de înfricoșător.

Dacă între ruși și germani ar exista o
alianță bine precizată, amenințarea ar fi
mai mică dar fiindcă acțiunea lor este para-
lelă, pericolul este înfinit mai mare, deoa-
rece un pas făcut de unul, va îndemna la
întrecere pe celalalt.

În situația dată cum se prezintă Bazinul
Dunărean, sau mai precis Ungaria și Ro-
mânia? Lipsite de orice coeziune care ar
putea menține din punct de vedere politic
echilibrul în această parte a Europei.

Dinamism în Africa nu înseamnă încă
nimic, dar în Europa el provoacă războie.

E un paradox inexplicabil pentru mine că
România și Ungaria nu au putut înfăptui
îndecursul vremii solidaritatea de care acum
au foarte mare nevoie.

prinderile cu caracter economic prevă-
zute în art. 31 al regulamentului legii
F. R. N. — cari nu vor întârzia să fie
înființate —, vor oferi un larg câmp de
activitate tuturor energiilor creatoare.
Șefii acestor instituții vor ști să aleagă
pe cei mai buni organizatori dintre ei.

NICOLAE IVAN

Notări pe marginea eschivelor

Venit sau nu svabi din Banat cuprinși în dorința d-lui Hitler de a repatria infiltrațiile germane din sud-estul Europei?

de C. MIU-LERCA

„Banater Deutsche Zeitung”, purtător de cuvânt al opiniilor și atitudinilor bănățeni, a răspuns, prin intermediul d-lui Robert Reiter, articolului intitulat: „Condiții și posibilități de retragere a infiltrațiilor șvabice din Banat.”

Răspunde nu însemnează însă a și nega, autorul, străduindu-se doar a face unei elementare îndatoriri. Așadar, afirmațiile sau negațiile, se știe, că nu au argumente în sine. Astfel, încât, dorința d-lui Robert Reiter, laudată în ce-l privește, în formă, nu are caracter de reacție în fond.

Abordarea acestui subiect, nu are nicio năzuință de a elimina orice notă polemică. Prin sinceritatea și obiectivitatea cu care punem în discuție problema șvabăscă, raportată la concepțiile înseși, ale Führerului „tuturor germanilor”, să clarificăm cele două puncte de vedere: al românilor și al șvabilor.

Răspunsurile oficioaselor șvabești, deci, sunt cu atât mai prețioase — ele exprimând involburarea de sentimente și rațiuni, care-i frământă, în ezităriile lor oportune, între localitatea interesată față de statul român și vibrațiile furtive ale inimilor în cari pulsează sângele mai mult sau mai puțin pur, al originii.

Noi înțelegem și estimăm, această dualitate, această împărțire între realitate și năzuință, între stat și națiune, între „Vaterland” și „Mutterland” cum se exprimă dânsii. Cunoaștem toată gama greutăților unui popor minoritar. Decât, Golgota suferințelor noastre ciscarpatine, milenare, nu se poate compara cu colivia de aur cu porțile atât de larg deschise în libertate, ale politicii românești față minorității.

infiltrarea neamurilor germane pe aceste meleaguri această afirmare ar presupune azi, o insultă, postumă, a tuturor germanilor, cari au rămas atașați baștinei. Aceștia, n'au avut un ideal al muncii?

Să nu depășim în formele de conveniență, sensul profund istoric al coloni-

zăriiilor.

Cum au venit și mai ales de ce au venit strămoșii șvabilor în Banat, e o chestiune pe care s'o lăsam epocii Mariei Tereziei, scopurilor și intereselor ei, cari, în fond, n'au născut comun, cu acest „Arbeitsideal” postum, ipotetic, convențional.

Intre „Deutschtum” și „Schwabentum”

„Banater Deutsche Zeitung”, surprins desigur de modestiile noastre incursiuni în problemele cari ating raporturile româno-șvabești și mai nou pe cele germano-șvabești, se complăce, în unele regretabile echivoce.

În Nr. 175, din 6 August 1939, în articolul de fond, la ce citim: „Die Rumänen waren ein Volk. Was unter der Sammelnamen Schwaben zu verstehen ist, war aber kein geschlossenes Volk. Unsere Ahnen sind aus verschiedenen Ländern des Deutschen Reiches hierher gekommen.”

„Einzelnen oder in kleineren Gruppen einer Ortschaft hieher verpflanzt, einte die deutschen Siedler wieder nur die gemeinsame Sprache und nicht der Volksgedanken.”

O recunoaștere, prețioasă pentru noi. Șvabi s'au recăsit în o unitate de limbă, a lor, specifică și nu în unitatea ideii de popor german.

Șvabi nu vor să recunoască deosebirea dintre etnicitate și rasă. Rasa pre-

supune unitate, aceeași caracteristici specifice pe care au un popor. Etnicitatea, în schimb, rezidă în interpenetrarea de elemente diferite, în contopirea lor. Rasa apare prin etnicism, aiterată, prin infuzie prin absorbire de elemente heterogene.

Intre „Deutschtum” și „Schwabentum” este o deosebire de 200 de ani. Două secole de viață aparte, de condiții istorice diferite, de amestecuri și frământări, au determinat un particularism german, local. Căci între șvabi și sași de pildă, sunt categorice deosebiri și cu atât mai mult diferențele se accentuează în comprehensiunea aceluiaș popor.

Că șvabi, astăzi, își dibuie și par a-și fi găsit corespondențele germanice, în un sentiment „eogerman”, e explicabil. Pânșii caută astfel o justificare, un drept al emancipării, al revendicărilor tot mai pretentioase. Scutul sau girul Germaniei d-lui Adolf Hitler, e binevenit. Decât că Führerul îi revendică și-i recheamă. Vedeți, aceasta nu mai convine însă „redeştepțării” șvabilor.

„Șvabi au fost chemați?!”

Așa afirmă d. Reiter: „Das „Schwabentum” ist nicht das Ergebnis von „Einsickerungen”, unsere Ahnen haben sich hier nicht eingeschlichen, sie wurden gerufen.”

Istoria imigrației infiltrațiilor șvabești pe aceste meleaguri nu nu ține de înjurările lui vitrege. Nu românii i-au chemat, nu românii i-au adus aici pe șvabi.

Deși, să revenim, astăzi, înșii recunosc că: „Die Rumänen waren ein Volk.” Și a fi un popor, înseamnă a avea o conștiință, o simțire, o unitate, iar în fond, un drept.

Or, acest drept, a fost neglijat încălcător, violat: A trebuit să ne părăsim satele, vetrele, pământul, pentru a face loc celor „chemați”...

Puțină istorie a colonizării

Reproducem din „Istoria Banatului Severin” a lui P. Dragalina tipărită în 1902, câteva crâmpee cari ne mărturisesc, pe baza documentelor, felul și rolul colonizării favorizate de habsburgi.

Absoluta majoritate a populației bănățene au format-o Români. Pe lângă toată valoarea numerică, însemnătaea politică a Românilor bănățeni din aceste timpuri de tristă memorie, se reduce la zero, pentru că clasele muncitoare, în ajunul furturei turcești, părăsise de conducătorii săi, nu numai că au fost despoiate de avere ci au ajuns la mizerie nespūsă, și chiar în punctul înspăimântătoriu. D'aceia cercurile conducătoare din Viena putură să încerce realizarea planurilor germanisatoare și să arunce, fără grijă, o mulțime de coloniști în spinarea Românilor.

Cei dintâi coloniști sunt industriași din Arad din Bacica, Cianad, Ciongrad și comercianți greci, care au fost așezați în Timișoara, Becicherec, Lugoj, Caransebeș și Vârșet. Deodată cu ei veniră și alți Germani din Ungaria; iar la 1720 aduse Mercy coloniști din Württemberg, Hessen, Nassau și din jurul Rinului. Aceștia li s'a dat concesiuni deosebite. Ei aveau dreptul, în liberă voie a se așeza acolo unde locul li se părea mai prețios. Cea mai însemnată colonie

din timpurile acestea e Biserica Albă.

Promisiunea lui Mercy și publicarea patentelor imperiale, prin care s'au garantat mai cu seamă industriașilor, iertarea dărilor pe 15 ani atrăseră un popor de străini asupra Banatului. Cei mai preferiți sunt Germanii și Boemii, care, fiind așezați în satele părăsite, nu trebuiau să-și zidească nici măcar case. În chipul acesta se întemeiară sau se împopulară comunele: St. Péter, Zádorlak, Freidorf, Recaş, Cudriț, Uj Pécs, Detta, Becicherecul mic, Bruckenua, Gyarmata, Ghiroda și se sporî populațiunea din Buzias, Ciacova, Lugoj, Vârșet, Caransebeș și Făget.

Câte suferinți au trebuit să indure locuitorii băștinași ne arată soarta tristă a Românilor și Sârbilor din Schela veche (Aradul nou), care, fiind deslipiți de cuiburile străbune, au fost târați la Mănăștur și la Fenlac, iar casele lor au fost predate coloniștilor din Franța, Alsacia și din Lorena.

Pe lângă toate încercările camarilei din Viena, colonizările nu numai că nu se sporiră, ci mulți străini căzură jertfă elimei nepriincioase și ciumei ce urma după războiul turcesc, care în curând se întinse prin văile și câmpiile Timișanele. Lacunele trebuiau suplinite și fiindcă mijloacele seducătoare de până aci

(Cont. în pag. 4)

Situația geografică a șvabilor și concepția d-lui Hitler

Analizând articolul-răspuns al d-lui Reiter, distingem câteva puncte cardinale în jurul cărora își organizează, stăruind, afirmațiile, neagațiile sau eschivele.

Prima, propria d-sale întrebare: „Ist das Deutschum Rumäniens eine der vom Führer aufgezählten Umsiedlungskategorien?”

Prin această întrebare, trădează o nedumerire, o incomprehensiune. Autorului, deci impli- cabilor, le place să afirme că problema retragerii lor n'a fost pusă și că, ar fi în afara sferei emunțate de d. Reiter.

Al doilea punct de interes este, deoarece lăsa în discuție în sprijinut ei: „Erstens, haben Deutschland und Rumänien keine gemeinsamen Grenzen, — zweitens haben wir seit unserer Angehörigkeit zum rumänischen Staat, immer als eine besondere Aufgabe betrachtet, einer Brückengleich die Verständigung zwischen Rumänien und Deutschland zu fördern. Durch unser Bekenntnis, und durch unsere Arbeit, waren wir stets bemüht, alles vorwärtszubringen, was der Festigung und inneren Gesunderhaltung Rumäniens günstig ist.”

Al treilea punct de interes, Romania germană, intră în interpretarea concepției hitleriste asupra retragerilor infiltrațiilor germane, o concepție străină înșuși sensul, enunțării dela 6 Octombrie a. c. a Cancelarului german.

Al patrulea punct de interes, în discuție lăsa ce accentuează d-sa: „... In dem Sinne aber, handelt es sich nicht um ein Problem, das auf diesen Raum beschränkt ist, sondern um eine Aufgabe, die viel weiter hinausgreift.”

Al cincilea punct de interes, „Der Osten und der Osten Europas ist zum Teil mit nichthaltbaren Elementen des deutschen

Volkstums gefüllt. Gerade in ihnen liegt ein Grund und eine Ursache fortgesetzter zwischenstaatlicher Störungen.”

Credem că, aceste cuvinte rostite de Führer, nu pot fi, răstălmăcite de propria d-sale consăngenie. Cu atât mai mult cu cât sunt de nerăstălnic.

D. Hitler, în o obiectivă îmbrățisare a problemei infiltrațiilor germane, a enunțat o pacifică, dar cu atât mai radicală rezolvare a ei. Nu impietăm asupra epocii trăsături politice a Cancelarului. Cu atât mai puțin, o net face consăngenii d-sale. În consecință, cuprinsul geografic al preconizării d-sale, acel Sud-est european, avea problemă a repatrierii, care, „viel weiter hinaus greift”, nu neglijează, ci dimpotrivă, cuprinde, în totalitatea lor și pe Șvabi din Banat.

Führerul nu delimitează, ci cuprinde. El nu deosebește, ci subînțelege. Nu exclude ci înglobă, întocmai ca în „Mein Kampf”: copacul poporului german se întinde până la Marea Neagră...” E clar, e precis.

Situația geografică a Șvabilor, nu e limitrofă cu a Germaniei, dar e într-o totală sudesteuropeană. Și, inadevăr, Führerul, nu putea să-l neglijeze.

Se vede însă că nedumeririle șvabilor, par a nu dovedi flatări. În orice caz, e ciudată, rezerva șvabilor, lipsa lor de entuziasm față de emunțarea aceluia care e idolul rezurecției lor. Dar, e explicabilă în fond.

Am vrea însă precizată, sub sancțiunea celor mai autorizate semnături ale reprezentanților șvabilor, atitudinea lor, față de planurile d-lui Hitler. Subterfugiile stilistice, oricât de inflorite, nu ne conving. Așteptăm, și așa e și cinstit, apă clară în pahar.

Idealul muncii...

Șvabi, în inerția preocupării lor, de susține îndreptățirea colonizării lor pe meleagurile noastre, au găsit o definiție nouă, a mobinului acestei colonizări anume, idealul muncii.

Am afirmat că infiltrarea lor, a fost determinată de un ideal materialist, și în comportarea lor, cu forță de până mai alaltăeri, când, s'au lăsat la o conștiință politică, prin rezoluția națională.

D. Reiter, scrie: „Unser Volk war niemals von einem „rein materialistischen Ideal” ergriffen, sondern von einem Arbeitsideal.”

Arbeitsideal?!
Ideia colonizării, emigrarea spre noi și promițătoare orizonturi, conține în sine dorința de săpătuire, prin efort, prin muncă, prin optima ei valorificare. Decât, dacă numai și în special, idealul muncii a fost acela care a promovat

(Cont. din pag. 3)

secaseră și străinii nu mai voiau să vină de bună voie, guvernul își propuse a face din Banat un loc de deportațiune, — o Sibirie austriacă, — menită pentru adăpostirea vagabunziilor din vastul imperiu, ca să peară sau să se îndrepte aci.

Ajunse la modă deportarea „per sub” a tuturor criminaliștilor și a făcătorilor de rele. Pentru ca să fie cineva deportat la Banat, nu trebuia omul să jăfue, săucidă sau să comită tăciunării: transgresiunea cea mai mică era suficientă să-și atragă cineva așa numita „poena arbitraria”. — după cum era calificarea juridică a deportării la Banat. În fiecare an se trimiteau câte 2 transporturi de astfel de indivizi, din Viena la Banat. Unul primăvara, altul toamna. Osândiții ajungeau pe apă la Semlin sau la Panciova și d'aci pe uscat până la Timișoara. Excursiunea dura 6—7 săptămâni. În durata călătoriei primeau câte 7 cr. la zi pentru alimentare.

Ei trebuiau să se prezinte în Timișoara la „subdirector” și acesta avea datoria să-i judece pe cei judecați la robie să-i bage în carcere, iar pe ceilalți, după obiceiul publicatiune cu doba, să-i scoată în piață, und kann eine Frau oder Mannes-Person hinausgehen, sie alle ansehen, und aus allen sich einen auswählen, ohne dass man fraget, zu was oder warum? Aceia care n'aveau norocul să fie plasați în Timișoara, se exhortau în provincie, unde, după consemnarea lor prin oficianții districtuali, li se asigăna pământ. D'aci înainte nu purta nimenea mai mult grijă, dacă au bani de cheitui-ală sau oare-care câștig?

Dela 1737—1770 s'a deportat an de an, câte 200—300 din această specie de pioneri ai culturii germane. Unii, apucându-se de muncă, întemeiază comune noi, iar alții, întruniți în bande de tâlhari, băteau drumurile în lungul și latul Banatului.

Populațiunea băstinașă a Banatului copoșită de neanuri străine și periclitată în averea ei de această specie de oameni și pe d'asupra împovărată cu multe feluri de sarcini, nu putea sa aibă în astfel de împrejurări iubire către un guvern care sistematic luera la ruinarea ei. Tuturor acestor fărădelegi li-a pus capăt Maria Terezia (1770), la întrevinerea fiului ei, a împăratului Iosif II.

În timpurile acestea, care se pot numi epoca colonisării fără sistem, înregistrăm și întemeierea unor comune spaniole și italiene.

Spaniolii au întemeiat pe țărmlul stâng al Begheului Barcelona nouă. Plantațiunea aceasta n'a prosperat: locuitorii ei pieriră după puțini ani de zile din cauza mișmelor otrăvicioase ale acestei regiuni mlăștinoase. Au mai venit și alte roșuri, ademinite de pensiunile și ajutoarele regimului Vienez. Și acestia dispar în scrută vreme. Numai cultura viermilor de mătase, introdusă prin trânsi în Banat și numele unor familii (Akdan, Lo-Presti) de origine spaniolă, înprătiată prin văile timișane, ne aduc aminte de soarta tristă a acestor nenorociți.

Tot la îndemnul lui Mercy au venit la anul 1733 și în cei următori mai multe familii italiene, cărora Engelshofen le asigăna spre locuință Timișoara, Freidorf, Ciacova și Iasenova. Peste 100 Familii întemeiază întru pomenirea bine-meritatului Mercy comuna Mercydorf. Ei s'au ocupat îndecosebi cu cultivarea orezului și a vermicilor de mătase.

Colonisările de până acum nu s'au făcut după planurile premeditate. Colonisții au fost așezați, conform trebuințelor strategice și camerale, reclamate de interesele, Austriei, pe la hotarele Transilvaniei, în jurul Timișoarei sau pe lângă Duraș. Cu pacea dela Hubertsburg, cu care se termină războiul de 7 ani s'au început colonisările sistematice. Prin patenta de colonizare, dată 25 Februarie 1763, împărăteasa-regină Maria-Terezia permise ostășimii dimisonate, după liberă voie, a se stabili în toate provinciile austriace, în Ungaria, Transilvania și Timișana, promițând acelora, tari se vor stabili pe moșiile camerale, le zici case și a-l scuti de dare,

Agenci pătâți din visteria statului cutreierară provinciile imperiului german și plăind ostașilor dimisonați și particularilor câte 10—12 fl. arvună, stărui să vină la Banat, unde pe lângă casă și pământ și pe lângă mijloacele de alimentare pe durata unui an, vor primi grâu de sămânță, apoi trăgători și toate uneltele indispensabile pentru economie, sau banii de lipsă pentru procurarea acestora, iar banii se vor restitui în rate minimale.

Pentru primirea și sălășluirea coloniștilor s'a instituit o comisiune cu îndatorirea să întemeieze sate noi sau să zidească casele de lipsă în comunele existente.

Knoll, administratorul districtului Timișoara, a sporit numărul caselor în St. Péter, Bruokenau, Gyarmata 1), Freidorf, Receaș 2) și a întemeiat comuna Bilet cu 254 case.

Baronul Saffert a înmulțit (1764—1765) numărul locuitorilor în Cianad, Periamoș și St. Miclăușul mare: Hildebrand întemeiază Szakálház cu 300 case, Jombolea cu 445 case; Ecica cu 204 și Ciadad tot cu atâtea case: iar Neumann sporește numărul locuitorilor din Lipova cu 84 familii, întemeiază Gutenbrunn cu 148 case și zidește la Neudorf 150, în Schöndorf 200 și în Engelsbrunn 106 case noi. Contingentul pentru împopularea acestor sate s'au recrutat mai cu seamă din Germanii catolici, aproape din toate țerșoarele Germaniei.

De soarta coloniștilor purtau grija inspectorii instituiți în scopul acesta: datorința lor era vizitarea continuă a satelor locuite de coloniști, ca să fie mână de ajutoriu celor asuprași și să do-jănească pe cei renitenți. A bate coloniști sau a le da pedepse trupești era oprit prin ordinațiuni speciale.

Maria Terezia având scopul să promoveze intelectualitate, mortalitatea și starea igienică a coloniștilor a dispus a se institui în fiecare comună preot și învățătoriu și pentru câte 2 comune câte un chirurg care să grijească de sănătatea coloniștilor. În urma acestei ordinațiuni s'au ridicat biserici și școale în comunele nou înființate.

Un potop nesfârșit de străini năvăli asupra Banatului și constatându-se, că dispozițiile comisiunii de colonizare pentru sălășluirea veneticii sunt insuficiente, împărăteasa porunci administrațiunii provinciale (ordinațiunea dată 22 Iulie 1766) să zidească de nou 2000 de case în teritoriul pedșilor Vizesda, Orosin și Töcsik. În înțelesul acestei ordinațiuni aveau să se împopuleze cu Germanii și regiunile mureșene, iar „naționaliștii”, adică Românii acelei ținut, trebuie transportați la Clec și la Torac. După Românii mureșeni au urmat la 1767 și alți frați de sânge, care împopulară Eci-

1) Gyarmata a fost comună românească. Nobilul Ioan Waydafy au avut-o în posesiune la anul 1520. Pe o colină din apropierea satului se văd ruinele unui castel, cucerit de Turci la 1551. În registru! despre care s'a făcut mai sus pomenire comuna aceasta poartă numele Iarmata. În urma deciziei comisiunii de colonizare trebuia vechii locuitori să părăsească comunele strămoșești și să dea case și moșia veneticiiilor din Zweibrücken și Schwarzwald (Schwicker: Geschichte des Temesvarer Banats, p. 373).

2) Numele vechiu al comunei e Receaș. Un document din anul 1359 și tradițiunea arată, că locul satului era lângă Begheiu în câmpia numită Seliste. Stăpânii satului sunt 3 frați români Nicolae, Filip și Ioan, toți trei dușmani inversunați ai regelui Carol Robert. Ajungând Ludovic cel mare la putere și voind să remunereze serviciile credincioase ale fidelilor săi Valachi: Sabisu Karapath, Wlanic, Nicolae și Ladislau Negoe, prestate în luptele contra lui Alexandru Basarab, le donează Receașului și alte 3 sate. D'aci rezultă, că cei dintâi locuitori acestei comune au fost Români — Sârbii, Nemți și Bulgari au venit mai târziu. (Ibid. p. 374.)

Un noroc senzațional

Cel mai mare câștig al Loteriei de Stat

Lei **8 Milioane**

a eșit cu No. 28798
din Marea Colectură

Gheorghe Stănoiu

care a făcut până acum cel mai mare număr de milionari
Au mai eșit

Lei **1 Milion** No. 60240

Lei **1 Milion** No. 94933

toate din Colectura Stănoiu

Norocoșii câștigători sunt din București, Buzău, Sighet, Constanța, Hotin etc.

ca, Iankahid, Sarcoea, Feni și Satul bătrân (Puștinis).

Acestă disconsiderare evidentă a Românilor și întemeierile administrațiunii teritoriale la plasarea coloniștilor, dovedesc fără comentariu că străinii erau favorizați.

Constătându-se apoi prin măsurări prisosință de pământ mai în toate comu-

nele s'a depus parcelare și distribuiri pământului pentru o colonizare nouă. Între anii 1768—71 au venit 16.889. Inși, „un povoiu de străini din Austria, Germania, chiar din Elveția, Franța, din Piemont, veni, în Banat.

Pentru adăpostirea coloniștilor, s'au întemeiat (printre altele) comune Mastort, Soltour, Charleville...

Concluziile istoriei

Intemeierea coloniilor șvabești, istoria ne spune, că s'a scris cu suferință românească. Nouă ni-s'a luat, iar coloniștilor li s'a dat totul. Până și pisica era inventariată, în inventarul agricol cu care erau oficial înzestrați.

Și cu toate acestea, neamul nostru, retras în rezistența sa biologică, națională, culturală, a răzbit. Iar astăzi, când dreptatea aceleiași istorii ne-a instaurat stăpâni, nici-un bănășean, n'a cerut: „Restitutio in Integrum!”

N'am cerut recucerirea pământului și a vetrelor ce ni-s'a luat chiar și acum 60 de ani. N'am cerut privilegiu pentru

noi, prin apăsarea nemiloasă a altora. De aceea, pe drept se recunoaște că merge foarte bine șvabilor la noi, chiar mai bine decât odinioară...

În concluzie, n'am cerut repatrierea lor, deși retragerea în unitate a tuturor germanilor, înțelegă pe direcția șvabă vestică a concepției dlui Hitler, o întreg și o aprobăm.

Refuză oare, Șvabii, această retragere în unitate? Resping ei oare consideratiunile Făhrișului, față acele latente mocnesc antagoniste, sub crusta, apărurătorilor de bunăînțelegere și hoștărie de cari ne asigură acum?

Tinerii și bătrânii

Sunt două mentalități cari se frământă între ele, în masa aceluiaș șvabism. Între tinerii și bătrânii șvabi, se dă o luptă surdă.

Bătrânii, nu vor să audă de repatriere, pe când tinerii, în fireasca lor exaltare, au anticipat, adică mai bine zis, au hazardat emigrarea, sub o formă, pe care Onoratul Consiliu de Războiu este chemat a o sancționa. Cazurile nu sunt izolate.

Decât, de ce o retragere, prin o fugă rușinoasă, punitabilă?

Cine vrea să plece, drumul e liber. Sunt atâtea punți legale de trecere spre idealul și orizontul urmărit.

Dar, cei cari au plecat, au plecat să se reîntoarcă. Sub ce formă??

Firește că reprezentanții oficiali ai șvabilor, nu se solidarizează cu aceste elemente, regretând oficial asemenea acte. Între formă și fond însă, revelațiunile, rămâne totuși, sinceritatea dlui Hitler: să înlătore prin repatriere, mobil permanent al conflictelor dintre Germania și alte state.

O conviețuire sinceră?

E oare posibilă? E posibil, să dăm crezare acestei fraze: „Die Rumänen und Deutschen berufen sind miteinander zu arbeiten, und ihre Fähigkeiten Schulter an Schulter einzusetzen für die Größe, das Glück, und die Sicherheit der gemeinsamen Heimat...” E posibil, să credem că acei „seelischen Erneuerung”, va colabora sincer cu România în așa fel, pentru „Erfüllung jener Kulturmission, die dem Rumänentum an der Pforte zum Orient als dem Vorposten europäischer Gosittung gestellt ist”?

La Sânandrei, Pertam, Lovrin și alte localități șvabești, urechile noastre prind însă alte rezonanțe... Și pe noi ne interesează numai și numai, simțirii și gândirii celor în afară de țărnică și complezențe...

În ce ne privește, ca națiune dominată am avansat șvabilor libertăți, prinși chiar. Nu ni-s'a răspuns la fel. Tălcul celor afirmate demăni la Cluj de însuși dl. prim-ministru Constantin Argetoianu, a atins acest adevăr.

Nu noi îi gonim pe Șvabi.

C. MIU-LERCA

Matroana timișoreană din 1868

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

„Statutele Insocirii Alumneului Național din Timișoara”, tipărite în Viena, în anul 1868, „în formă și în conținut” lor, precum s’au stăruit în minte și s’au înscris în alb pe un fund de ladă, rătăciră între alte hârtoage, cari își așteptă ani de zile catalogarea și punerea în bibliotecă.

ținerea lui „Alumneul” avea membrii fondatori, ordinari, binefăcători și sprijinitori. Fondatorii contribuiau la susținerea „alumneului” odată pentru todeauna cu suma de (cel puțin — precizează statutele!) una sută fiorini valută austriacă. Membrii ordinari trebuiau să „răspundă” pe trei ani cu câte o sumă de cinci fiorini valută austriacă, pe care trebuiau s’o achite anual înainte de începerea cursurilor școlare, sau plăteau odată pentru todeauna o sumă de (cel puțin!) cincizeci fiorini valută austriacă. Membrii binefăcători ai „alumneului” erau români cari aduceau institutului un dar — fie în bani, fie în valori — mai mic de cincizeci, dar în orice caz peste douăzeci de fiorini valută austriacă. În sfârșit, membrii sprijinitori puteau fi toți români, cari „după potinția și bunavoinția” contribuiau din an în an, sau din timp în timp, cu sume mai mici în bani gata, cu bucate sau cu legume. Nu era însă nici o deosebire de drepturi între cei ce contribuiau cu mai mult sau cu mai puțin la susținerea „alumneului”. Articolul 10 din statute spune:

Membrii fondatori, ordinari și binefăcători au totuși aceleași drepturi. Fiecare capeta diploma, are votu decisiv în adunările generale, — poate face motiuni, ce se țiu de scopulu și lucrarea institutului, și poate fi ales de președinte, de vice-președinte, de notariu său de membru alu comitetului administrativu, seu a ori ce feliu de comisioane.

Evident că acest „alumneul” era și sub supravegherea autorității politice. Articolul 13 din statute amintește acest lucru, arătând că adunările generale (cari aveau loc întotdeauna în luna Septembrie) se țin „în prezența unui comisariu alu autorității politice”, care trebuia încunoștiințată întotdeauna cu douăzeci și patru de ceasuri înainte de ținerea adunărilor. Exorbitanța politică pe vremea aceea o exercitase guvernul din Buda, însăși statutele fiind „întărite” în Buda, la 25 Mai 1868, de ministrul Baron Isifu Eötvös.

Secretari comunali ai Frontului Renașterii Naționale

Lugoj, 19. — Acum, când ne găsim în plină organizare a țării după cum cer trebuințele ei reale, — fenomen necunoscut dela unire și până acum, — am ținut de datoria noastră să împărtășim opiniei publice, serioasele preocupări ale conducătorilor, cheazășie deplină pentru viitorul ce răsare strălucitor la orizontul României.

D. deputat dr. Ion Teicu, a binevoit a ne spune următoarele:

„In nici o vreme România nu a trăit mai hotărâtoare momente în istoria ei. Niciodată sufletul românesc nu a fost mai chibzuit dirijat în drumul ascensiunii firești. Clipele pe care le trăim noi sunt victoriile dorite de atâtea vreme. Ne abatem văzând cu ochii în matca realităților sociale românești conduși de înțelepciunea marelui nostru Rege.

„Ceeace este deosebit de important în organizarea țării, este felul cum se organizează celula așezământului social românesc: satul. Vatra satelor noastre întretine o viață cu rol covârșitor în redresarea spirituală și economică a neamului întreg. Deaceia satul trebuie să fie dat unei conduceri locale, compusă din tot ceeace are el mai select. Din contactul pe care l-am luat, și-l iau în permanență, cu toate realitățile de viață românească din Banat și’n deosebi din județul Caraș, al cărui deputat sunt, am desprins o vădită îngrijorare a sătenilor pentru felul cum li se va alcătui conducerea locală. El doresc ca de data aceasta să nu se mai țină socoteală de netrebniții cari prin viclesug au ajuns să-și creieze o atmosferă și atunci când au

E necesar să mai arătăm cat respect și câtă venerațiune purtau românii din acei timp familiei de mecenaj Mocioni, ctitorii și susținătorii atâtor așezăminte de interes național. Articolul 16 din statute este consacrat drepturilor patronului și protectorilor „alumneului”:

In adunanti’a generale presiede Patronulu institutului, era in casu de impiedecare, seniorulu familiei protectore (adică familia Mocioneștilor n. aut.), avendu acest’ a și dreptulu de a defige din famil’ a sa pe unu membru de substitutulu seu.

Statutele „alumneului” sau tipărit: In Tipografia PP. Mechitaristi, la Viena, care pe coperta statulelor este ortografiată: Vien’a. De altfel, românii de acum șaptezecăciunu de ani ortografiiau și Timișoara în mai multe feluri. In statute se zice odată Timisior’a, altădată Timisióra, iar altădată Temisióra. Nu e de mirare. N’avem și azi confraci, prin București, cari știu de Temișoara, nu de Timișoara?

„Alumneul” timișorean avea — lucru firesc — și un sigil. Un articol separat din statut (art. 28) vorbește despre acest sigil:

Institutulu va avé sigilulu seu cu emblem’a: o matrona tienendu de mana doi prunci, cu inscriptiunea „Alumneulu romanu nationale in Timisior’a”, care sigilu se pastrédia la presedintele comitetului.

O matroană ținând de mână doi prunci... Matroana era chiar „alumneul” înființat la 1868, — sau poate era însăș națiunea română, care se trezea la viață nouă, în anii în care urca spre apogeu în Transilvania epoca lui Șaguna.

Dar cine-o mai fi păstrând astăzi amintiri dela vredenicii români timișoreni cari au înfiinat „alumneul”? Osemintele lor s’au transformat în lut prin cimitirele Timișorii, sau prin alte cimitire din cuprinsurile pământurilor românești, dar prin familii, pe undeva, trebuie să se mai păstreze poza lor, așa cum erau ei aevă când au făcut „alumneul”. Cine le-o fi având?

George Luca.

Măria Sa Marele Voevod Mihai mulțumește ziarului „Dacia”

Din partea Casei M. S. Regelui am primit următoarea scrisoare:

Domnul Romulus P. Roșu
Sefredactor al ziarului „Dacia”

Timișoara.

Măria Sa Marele Voevod de Alba-Iulia mă însărcinează a vă transmite mulțumiri pentru bunele urări exprimate cu ocaziunea aniversării zilei onomastice, în numele redacției și administrației ziarului „Dacia” din Timișoara.

Adjutantul Măriei Sale Marelui Voevod de Alba-Iulia
Lt. Colonel D. Dămăceanu.

George Florescu

Din București ne vine vestea încetării din viață a marelui cântăreț George Florescu. Zbiciuit de nervi în mod tragic își pune capăt vieții sbruciumate. Numele distinsului artist român, rămâne în istoria muzicii românești.

George Florescu a fost nu numai un membru de elită al Operei Române din București, un cântăreț popular al doinelor și cântecelor românești, ci și un eminent profesor de canto al Academiei regale de muzică. Munca ce a depus-o pentru educarea elevilor săi este dintre cele mai spornice. Metoda lui Florescu s’a bazat pe frazare și interpretare. In aceste două elemente era cuprinsă valoarea cântărețului rostru.

G. Florescu punea în cântecul său atâtea simțire și expresiune, încât a subjugat dela primele măsuri auditoriul. Era un adevărat interpret al liedului și cântecului popular.

După cum un Nottara era cel mai excelent interpret al dramelor, așa Florescu va rămâne cel mai desăvârșit interpret al cântecelor, — Banatul nu va uita niciodată pe maestru Florescu. Ne numeratele concerte pe care le-a dat în orașele bănățene au făcut să tresară inimile noastre de român. Concertele date cu Soc. „Carmen”, iar mai luate trecute, ultimul său concert dat în sala Teatrului comunal din Timișoara, în colaborare cu Soc. corală „Crai Nou”, prin ireproșabila execuțiune a diferitelor piese de muzică cultă, românească, bisericească și populară, va rămâne memorabile.

Nu mai puțin merituosă i-a fost creația rolului lui Ion nebunul din opera „Năpasta” de Șanu Drăgoi. Aici maestrul s’a întrecut pe sine însuși. Jocul adecvat cerințelor libretului a operă a depășit succesele mari pe care Florescu le-a avut în Mephisto, Boris Godunov, Rigoletto ș. a.

Florescu s’a nuzit să întemeieze o școală românească de interpretare. N’a fost înțeles și n’a fost încurajat în măsură cuvenită. Acum, la despărțire, când regretule sunt unanime, să-i păstrăm cel puțin în chipul acesta memoria, ca ascultându-i de aici înainte puținele plăci de patefon, să-l apreciem la justă valoare, dându-l pildă de eminent interpret al muzicii vocale, spre care trebuie să tindă orice cântăreț român.

PILARET BARȘU

Păstrăm aceste mărturisiri, ca pe o pildă.
Grigora Bugarin

Al. Radian ministru propagandei a oferit un in onoarea lordului Lloyd

TIMISOARA, 19 (Sir). — D. Al. Radian, ministrul propagandei nationale, a oferit aseara la Capșa un dineu in onoarea lordului Lloyd. Au luat parte unii membri ai guvernului, membrii legatiei Britanii, in frunte cu Sir Reginald Hoare, conducatorul societatii anglo-romane si personalul superior din ministerul afacerilor straine si din ministerul propagandei.

Asociatia debitorilor din Banat trimis telegrame omagiale S. Regelui si d-lui prim ministru C. Argetoianu

TIMISOARA, 19. — Asociatia debitorilor din Romania s'a prezentat in cursul acestei luni in audienta la d. prim-ministru Constantin Argetoianu, cerand incheierea unei Case de amortizare, iar ca la realizarea ei, suspendarea vanzarilor si executarilor silite. Delegatia a primit din partea d-lui prim-ministru asigurarea ca doleanțele vor fi realizate. Asociatia debitorilor din Banat, al carei presedinte este d. dr. Pompiliu Ciocan iar secretar general d. Traian Miron, seful oficiului de plasare, a trimis telegrama omagiala M. S. Regelui si d-lui ministru o telgerama de mulțumire pentru asigurările date delegației debitorilor.

Comitetul Corală „Speranța” Timisoara II, sediul Școlii Primare.

CONVOCARE
Comitetul prezenta sunt convocați în a XI. adunare generală anuală a Soc. corale „Speranța”, în sala festivă a bisericii ort. române Timisoara II, toți membrii Fondatori și activi, în ziua de 3 Decembrie 1939, orele 11 și cu următoarea ordine de zi:
1. Deschiderea adunării generale; cuvântarea prezidentului.
2. Alegerea verificatorilor pentru anul următor.
3. Darea de seamă a secretariatului general pentru anul 1938/39.
4. Raportul casierului. Contul de gestiune.
5. Raportul censorilor.
6. Raportul arhivarilor.
7. Alegerea comitetului. Descărcarea vechei comitetului.
8. Propuneri.
Timisoara, 18 Noembrie 1939.
Comitetul Corului: pt. secretar general: Maniu Cornel, ss. inv. Ioan Bugariu.
B. In cazul că nu se va întruni numărul cerut de Statute, adunarea se amână pentru ziua de 10 Decembrie la același loc și oră.

Partizanii lui Benes au tulburat liniștea în Boemia și Moravia 9 cehi împușcați și alții arestați

Berlin, 19. (Rador.) — D. N. B.: In legătură cu svonurile răspândite de anumite ziare străine, pretinzând că în protectoratul Boemiei și Moraviei ar avea loc tulburări, s'a constatat azi din sursă competentă, în fața reprezentanților presei străine, că ordinea și calmul domnesc în protectorat. Se subliniază însă că, poate anumite măsuri vor fi necesare din partea guvernului ceh contra unor cercuri care au dovedit că preferă desordinea. Dar aceste cercuri sunt lipsite de importanță. Ele se compun exclusiv din membri ai intelectualității. Este vorba de partizani d-lui Benes, a căror acțiune a eșuat complet.

Praga, 19. (Rador.) — D. N. B.: Pe câțva timp, un grup de intelectuali cehi, aflați în legătură cu fostul președinte Benes, încearcă să tulbure prin acte de rezistență mai mult sau mai puțin importante, calmul și ordinea din protectoratul Boemiei și Moraviei. S'a putut constata că șefii acestor acțiuni se găsesc mai ales la școlile de studii superioare cehi. Dat fiind că aceste elemente au atacat Germania la 28 Octombrie și la 15 Noembrie, școlile superioare cehi au fost închise pe timp de trei ani. Noua cehi au fost împușcați și un număr de manifestanți arestați.

CRONICA ARADULUI

Vine iarna și primăria Aradului se îngrijește de ajutorarea copiilor săraci

Arad, 19. — Problema ajutorării copiilor săraci dela școlile primare din Arad, pusă din nou în discuție pentru a i se da o cât mai fericită rezolvare, — a intrunit ieri după amiază, în sala primăriei municipiului, pe reprezentanții comitetelor școlare din raza municipiului, precum și pe cei ai societăților de binefacere, spre a încheia împreună o acțiune eficientă de ajutorare. Inițiativa aparține conducătorilor primăriei, ale căror gânduri se îndreaptă astfel spre păturile de jos ale populației unde lipsa este mai simțită ca în alți ani.

inițială, tocmai din lipsa unei acțiuni coordonate.
Cu o singură conducere și sub controlul evident al organelor municipale, acțiunea aceasta poate da rezultate excepționale, contribuind astfel la alinarea atâtor suferințe...
Pentru adunarea fondurilor și ajutoarelor materiale, a fost ales un comitet, sub conducerea d-lui dr. R. Coțoiu, seful serviciului sanitar municipal — care a luat asupra-și facerea intervențiilor necesare — și: d-ra Ana Cornea, directoarea școlii primare Nr. 2, d-ra Herețiu, d-na dr. Suchy, Sabin Tomuş, director școlar, A. Helm, director școlar și Nicolae Târăpoancă, directorul școlii primare din Arad-Micălaca.

D. general Alexandru Vlad, primarul municipiului, deschizând consfătuirea, arată rostul ei accentuând că, până acum, era obiceiul ca ajutorarea copiilor săraci cu: alimente, haine și bani, făcută întotdeauna de societățile caritative, deși a contribuit enorm la îmbunătățirea situației celor săraci, a avut totuși o lacună, pe care consfătuirea de azi, o va înlătura pentru viitor: lipsa activității coordonate, lipsă care va fi înlăturată prin alegerea unui comitet care s'o dirijeze.
Au mai vorbit d-nii: inginer Eșanu, dr. Coțoiu, medicul primar al municipiului, Mircea Nonu, director școlar, etc. D. Brutus Păcuraru, prim-secretarul camerei de comerț și industrie și unul din inițiatorii acestei acțiuni, arată că, deși s'au găsit în localitate mulți cari și-au dat obolul lor, cu prisosință pentru ajutorarea celor săraci, totuși daniile n'au ajuns la destinația lor.

ȘTIRI DIN ARAD

— **FURTURI.** Din locuința lui Ion Buzășan, domiciliat în str. Credinței, au fost furate diferite obiecte de folosință casnică.
— Ioan Nicolae din comuna Chișineu Criș a anunțat postul de jandarmi că în lipsa sa de acasă, necunoscuți au pătruns în locuința de unde au furat mai multe lucruri de valoare.
— Gheorghe Wolf din str. Bădea Cârțan, a anunțat poliția, că în timpulul lucrului i-s'a furat un ceas de buzunar.
— Nuțu Căpitănu din str. Frăției a anunțat poliția că pe când staționa cu căruța într-o piață a orașului, necunoscuți i-au furat diferite lucruri în valoare de 700 lei.
— Ioan Groza din str. Al. Gavra, a anunțat poliția că din locuința i-au fost furat diferite lucruri.
— Ioan Zagony din str. Brătianu a reclamat poliției că dintr'un sertar al mesei din magazinul său, i-s'a furat suma de 4000 lei.
— Locuința Anei Mureșan din str. Malul Mureșului a fost spartă. Răufăcătorii au furat 2500 lei și diferite haine.

PANTOFI MODERNI
pentru bărbați, dame și copii, lucru de mână garantat, reparații prompt și ieftin se pot procura la:
Prăvălia de ghetă
IOAN PASCU
Timisoara Piața Traian
lângă restaurantul Maroccan.
Locuința 11, Str. Timocului Nr. 7.

Salon de Corsete
B. SPIEGEL GHIZELA
Str. Eugen de Savoya
lângă casa de muzică Braun
Se execută bine și frumos
CORSETE, SUTIENE
Modele noi

In vederea înzestrării meseriașilor cu unelte de muncă

Cum trebuiesc făcute cererile
TIMISOARA, 19. — Banca de credit a meseriașilor, care are în sarcina ei înzestrarea cu unelte ameseriașilor recomandați de camerele de muncă și prefecturi, a trimis rezidenților regali de ținuturi o adresă circulară cuprinzând instrucțiuni asupra felului cum se vor adresa cererile de înzestrare. Meseriașii cari solicită mașini și unelte dela Banca de credit a meseriașilor, vor face cereri după următorul formular-tip:
Domnule Președinte,
Subsemnatul meseriaș de din comuna jud. cu cartea de meșter No. , având nevoie de unelte pentru a-mi putea exercita mai bine meseria. Vă rog să binevoiți a-mi acorda și mie, din „Fondul Meseriașilor”, mașinile și uneltele specificate în tabloul alăturat.
Plata acestor mașini și unelte, mă oblig să o fac în termen de ani, în rate de , și cu o dobândă de 1 la sută pe an.
Anexez: un extract după actul de naștere și un extract după actul de căsătorie.
Cu deosebită stimă:
Domniei Sale
Domnului Președinte al Băncii de Credit a Meseriașilor
Cererile astfel formulate și completate, se depun la Camera sau Oficiul Camerei de muncă din județele unde locuiesc meseriașii cari solicită unelte și mașini. Camera sau Oficiul camerei de muncă adună cererile și le înaintează prefecturilor de județe, unde asupra cererilor dispun comisiile ad-hoc dela prefecturi, împreună cu delegatul Băncii de credit a meseriașilor.

Prin îngrijire am devenit sanatoasă:

Doamna Carolina Schurf, Reșița, str. I. G. Duca: „chinul tă de dureri reumatice de ani îndelungați, am încercat împachetările de nămol Neptun și după 2 cure au trecut aproape în întregime durerile, astfel, că pot recomanda în modul cel mai călduros oricui băile idroterapeutice”.
Numai cei ce au fost aci,
Vi le pot adeveri!
Nu pe alții să 'ntrebați!
Și Băile Neptun vizitați!

Băile Neptun Timisoara

AVIZ
In școala de dans Irina Tényi, se începe un curs nou la 26 Noembrie. Orele de dans: Marți și Joi. Exerciții de dans: Vineri și Duminecă. Inscriseri și informațiuni în fiecare zi. Circ. IV. Str. Bonaz Nr. 5 (lângă Piața Küttl).

Emanuel Kohn
Magazin de blănărie și
BLANAR
11 Str. Ștefan cel Mare No. 7
Blănuri și piei de blană în toate calitățile, transformări și reparațiuni prompte și estine

Abonați-vă la telefon

In tot Banatul taxa de instalație suprimată dela 1-30 Noembrie 1939
INFORMAȚIUNI: Telefon 31-31 și 37-73
S. A. R. DE TELEFOANE TIMIȘOARA
La Arad cereți: 26-88; la Lugoj: 203

Atențiune
Se pune în vedere onorațiilor domni și doamne, că la Deva, str. Reg. Carol II Nr. 11 s'a deschis cea mai renumită **BLANARIE EMIL BARNĂ**, care servește clientela cu mărfuri de I. calitate și pe lângă cele mai reduse prețuri.

≡ Pagina veselă ≡

Glumele lui Nae-Trabuc

— De ce ți-ai luat un avocat așa tânăr?
— Știu ce fac. Procesul ăsta poate dura foarte mult.

— Ce faci strengarule acolo sus în mărul meu?!

— Am găsit niște mere căzute pe jos și m'am urcat să le atârni la loc.

— Nu ți-e rușine să umbli în haine atât de murdare?

— Cum să-mi fie rușine? Nu-s ale mele, le-am împrumutat dela un prieten!

Clientul: Ține 5 lei bacșiș, șoferule, să bei o țuică în sănătatea mea!

Șoferul (după o privire atentă): Arătați foarte rău, Doamne, nu cred să ajungă o singură țuică...

— Adevărat că Popescu e la închisoare?

— Da.

— Ce mincinos! Mie mi-a spus că se duce la frate-său!

— N'a mințit deloc. Și fratele său e la puscărie.

— Nu pot merge la teatru în rochia asta veche!

— Așa m'am gândit și eu! De aceea am luat numai un singur bilet.

Chirleașul (către gazdă): Am avut o sticlă cu coniac în camera mea. A golit-o cineva. Nu știți, Doamnă, cine s'o fi băut?

Gazda: Eu însumi. Nu tolerez alcool la mine în casă!

Cerșetorii între ei:

— Cum faci tu că, unde intri, femeile îți dau totdeauna ceva?

— Simplu. Când vine femeia la ușă, întreb dacă e acasă... mamă-sa.

— E posibil, dragă nevastă? Fotografia ta la o agenție matrimonială!

— O! dragul meu, erai așa de bolnav anul trecut!...

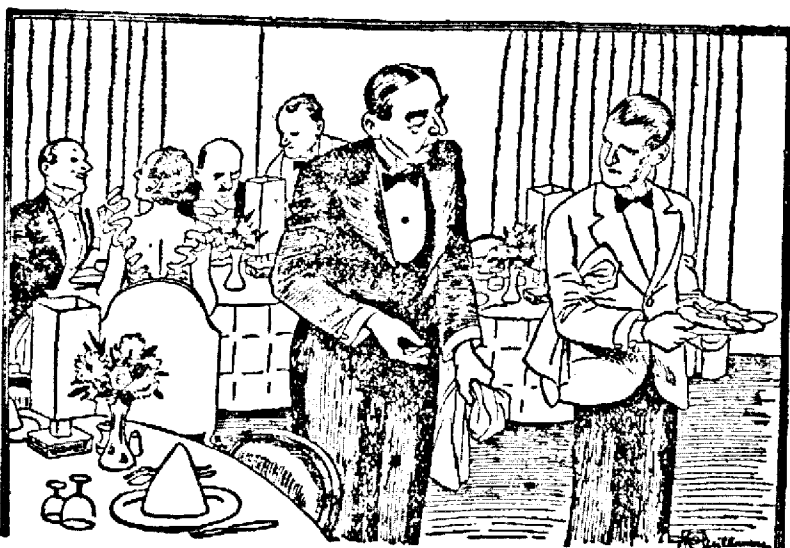
Duet sentimental...

GIMMY: Ai vrea să fii soția unui miliardar?

LOLA: Aș prefera să-i fiu văduva.

LA RESTAURANT

— Ascultă piccolo! Când mai cade un cuțit sau o furculiță de pe masa clientului, le înlocuești dela un tacâm neocupat. Ce a căzut, pui pe masă numai când nu te vede clientul!

(Desen de Guillaume)

Un caz interesant

— „Am venit, contribuabil amărit și național, Ca să-mi mai plătești o parte din restanță la global”.

— „Orice gând ai, domn'perceptor, și oricum vei fi sosit, Te cinstesc ca pe orice oaspe și îți spun bine-ai venit.

Cât privește de impozit, prea stimat, să mă ierți, Momentan, ca proprietate, n'am decât patru pereți.

Dar de-ai vrea să faci întoarsă socoteala, rău r'ar fi Și mi-ai da pentru o lună împrumut vreo două mii,

Că tot una e, pe-onoare, dumneata numai să vrei, Tot afacere se cheamă, dacă dai în loc să iei”.

— „Cum, nu știu probabil oare, c'am puteri discreționale, Că am ordin cu stampilă din orice să fac parale?

Nici prin gând nu ți trece, poate (martor mi-e doar Cel de Sus.

Căți, primindu-mă ca tine, tot așa povești mi-au spus Tot ce'n soare și în lună, numai, numai să-i amân!

Ce, adică, e pe vrute, vino azi cu glas sonor.

Tata de-ar fi ca să fie, ți-o spun drept eu nu știu mult, De nu-i la curent cu plata, momentan îl execut;

N'am decât să fac cu mâna, uite-așa un semn de probă, Să începă ca să urle nepoftită-o mică tobă,

Și împins de orice faptă, poate chiar și de rușine Să nu-i mai auzi cântarea, dai și haina de pe tine”.

Doar atâta spune dânsul, prea stimatul perceptor, Și o tobă 'n fața casei început cu glas sonor.

Ar fi zornăit probabil mult și bine, săptămâni, Dacă Excelenței Sale Cetățeanului Român,

O idee minunată nu i-ar fi venit pe loc: Desbrăcându-se de haină, de cămașe și cojoc,

S'a decis ca de-azi încolo, dumnealui Ionescu Tristu, Tonformându-se cu moda, să facă și pe nudistu.

ALGER (V)

Topală în recunoaștere...

Comandantul unui detașament în concentrare trimite o patrulă să facă recunoașterea unui drum ce trece printr'un sat.

Caporalul Topală, șeful cam tucuriu al patrulei, după terminarea misiunii, se prezintă comandantului să raporteze:

- Să trăiți, domnule Colonel!
- Ce-i Topală, te-ai întors?
- Da, să trăiți!
- Ai recunoscut drumul?
- Am recunoscut, domnule Colonel!

— Ei, cum este? Pot trece pe el toate trupele?

— Artileria și cavaleria trece... dar infanteria nu trece.

— Cum se poate una ca asta? Dacă trece cavaleria și artileria, să nu treacă infanteria? Tocmai infanteria, care poate merge peste tot?

La care Topală dădu răspunsul plin de logica lui:

— Sunt câini răi în sat, domnule Colonel...

PRAFUL DOCTORULUI

— Dom'le doctor, nu mai pot dormi cu nici un ohip; cel mai mic șgomot mă face să tresar. De câteva nopți, o blestemată de pisică, care se plimbă pe acoperișul casei, mă ține treaz toată noaptea!

— Nu trebuie să te alarmezi, dom'le dragă. Uite un praf care o să-ți îngăduie de aci înainte să dormi buștean!

— Vă mulțumesc din tot sufletul, dom'le doctor. Mi-ați redat liniștea pierdută! Când trebuie să iau praful ăsta?

— Praful nu este pentru d-ta!
— Dar pentru cine?
— Pentru pisică! I-l dai în puțin lapte!...

Santaj

— Mămico, dă-mi 10 lei să-mi cumpăr bomboane!

— Nu mă plictisi, dute și te joacă, n'am bani astăzi.

— Așa?, Atunci am să-i spun lui tăticu, că te-ai urcat cu nenea Nicu în pod să faceți semn berzei să-mi aducă un frățior!

Soția credincioasă

Soțul, călătorit în străinătate pentru chestiuni de afaceri, își lăsase soția singură acasă. Ajuns la destinație, primul lui gând fu să trimită o telegramă. Scrise deci:

„Ajuns bine stop — Florența foarte frumoasă stop — Scrisoare urmează stop.”

Peste câteva zile sosi și răspunsul: „Tu cu Florența, eu cu Gică. Stop.”

Primar modern

Un anunț a apărut deunăzi într-un ziar local:

„Comuna V... va pune în vânzare, prin licitație publică, în ziua de 27 cor. o superbă autocamionetă Ford, cu în-găduința d-lui primar, al cărui spațiu vopsit în verde, se deschide și închide cu ușurință”...

Iată un primar căruia cred că nu i se poate găsi ușor pereche!

Modestie ostășească

Von Götz, general în fosta armată austriacă, inspectează un regiment de cavalerie. Se apropie de un plutonier și începe să descopere:

— Care-i cel mai bun cal în escadronul vostru?

— Calul numărul treizeci, răspunde plutonierul.

— De ce tocmai acesta?

— E minunat la orice fel de mers, e lăptos și rezistent, e blând ca mielul, e încă tânăr și e ușor de îngrijit.

— Și care-i cel mai bun soldat din escadron?

— Iohann Helzmüller.

— Ce fel de cadităși are?

— E cinstit, e devotat, e disciplinat, își îndeplinește sârguincios și punctual toate îndatoririle, își îngrijește cu pedanterie armamentul și harnasamentul, iar de cal are grijă ca de ochii din capul lui.

— Arată-mi acum care-i calul cel mai bun, calul atât de mult laudat.

— E călărit de mine, domnule general.

— Și soldatul cel mai bun?

— Cel din șeama calului meu.

Noua comisie a ținutului Timiș pentru eliberarea brevetelor de băuturi spirtoase

Timișoara, 19. — Ministerul de Finanțe a aprobat licențele, prin decizia No. 106 din 4 Noembrie a. c. a dispus înființarea unei comisii pe lângă Rezi-dența a ținutului Timiș, care va exa-mina și va da avize asupra cererilor pen-tru eliberarea brevetelor de băuturi spirtoase.

Comisia, de acum înainte solici-tând un număr asemenea brevete, vor în-treprinde cererile, fie Rezi-denței, fie direct Administrației financiare de Indirecte, și licențelor.

Comisia instituită se compune din d-nea Ștefan Fulga, inspector financiar, și serviciului Reg. M. A. T. Timișoa-ra delegat al ministerului de Finan-țe și Administrației comerciale M. A. Victor Țăranu, inspector general fi-nanțiar ca delegat al ținutului Timiș, și George Ieșeanu, directorul sucursalei M. R., din Timișoara, Colonel Ed. Brăneanu, președintele Camerei de Comerț și Industrie din Timișoara, co-lonel Virgil Popoviciu, prefectul jude-țului Timiș-Torontal.

Comisia va examina și va da avize asupra cererilor pentru obținerea brevetelor rurale în cuprinsul ținutului Timiș, în vederea completării tuturor cerențelor de debite creiate, fie prin legea din 16 Iunie 1938, fie prin legea unor serii de brevete, pentru eliberarea legii apărării ordinii publi-cității și salubritatea localurilor, cum și a cerențelor de debite necompletate din alte motive.

Pentru eliberarea brevetelor, se înain-

tează o cerere însoțită de următoarele acte:

- a) Avizul comunei și încheierea ei, prin care se stabilește arenda anuală, avându-se în vedere media arenzilor ul-timilor trei ani;
- b) Extractul de naștere;
- c) Certificatul de naționalitate româ-nă;
- d) Brevetul de armată sau dovada sa-tisfăcării legii recrutării;
- e) Certificatul Biroului de Casier și identificare al Tribunalului respectiv;
- f) O declarație scrisă personal de so-licitator, în care să se arate că îndepl-nește și restul condițiilor prevăzute de lege.

Cercetările făcute de controlorul de circumscripție respectiv din care să re-zulte:

- 1. Numărul locuitorilor satului și de-bitelor vacanțe, ținându-se seamă de dispozițiunile art. 178 din lege;
- 2. Că localul îndeplinește condițiunile art. 177 și Decretul Lege No. 3650—1937.

Sunt preferați la ocuparea drepturi-lor de cârciumă: invalizii de războiu, vâ-đușii de războiu, orfanii de războiu, vechii debitanți cari satisfac condițiunile, cooperativele legal constituite.

În comunele și satele unde nu sunt amatori locali, sau chiar dacă sunt, nu îndeplinesc condițiunile cerute de Comi-siune, se vor aviza cererile altor solici-tatori, chiar din alte comune, care vor depune actele enumerate mai sus.

Cererile solicitatorilor cari în trecut au fost posesori de brevete și care au fost anulate, fie pentru insalubritatea localurilor, fie pentru abateri dela legea apărării ordinii în Stat, vor fi respinse dela început, precum și ale altor solici-tatori din aceeași categorie.

Agricultorii bănățeni la concursul național al grâului și porumbului pe țară ce se ține la București

Timișoara, 19. — Astăzi se ține la Bu-curești marele concurs național al grâ-ului și porumbului, la care vor lua parte agricultorii din întreaga țară cari la concursurile pe județe au fost distinși cu premiul I și medalia de argint. Din Timișoara, se vor alege cei mai buni ag-ricultori pe țară.

Cari sunt agricultorii din județul Timiș-Torontal cari participă la concurs pe țară: Ilie Olariu-Utvin, Gh. Zbe-gea, Sabin Isac-Nerău, Pavel

Onescu-Ususău, Gh. Drăgoi-Chesinț și Emil Groza-Izvin pentru grâu și Gh. Zbegan, Aurel Minda-Dolaț, Ion Fabri-ță-Beregsăul-mare, Gh. Mărgineanțu-Șag, Ioan Toța-Banloc și Gh. Chiu-Ban-loc pentru porumb.

În vederea acestui concurs, o delega-ție compusă din: Mihai Vasile, Gh. Dră-goi-Chesinț N. Pavel-Ususău, Gh. Bul-zu-Parța și Iosif Lina-Jebel având în frunte pe d-nii: senator Pavel Petru și ing. Victor Surlașiu, a plecat la Bucu-rești.

Arena Electrica, ora 15

Electrica - Jiul

Deși programul zilei nu cuprinde nici-o întâlnire pentru campionatul național, totuși amatorii de football vor putea să participe la un match, care să-i satisfacă pe deplin.

Anume în cadrele Diviziei B. electri-cienii timișoreni întâlnesc redutabila formație „Jiul” din Petroșani.

Echipele oaspe, diamantul negru, nu mai trebuie recomandat publicului no-stru, căci atât comportarea ei din trecu-t, precum și performanțele recente ale Jiului sunt foarte bine cunoscute și îndreptățite ca să se întrevadă ca și de data aceasta jocul pe care-l va furniza va putea să satisfacă din toate punctele de vedere.

Și aceasta cu atât mai mult, că Elec-trica va fi un partener care să complec-teze admirabil toate elementele, nece-sare ca un spectacol de football să aibe succes.

Intr'adevăr Electrica—Jiul pune față în față două teamuri „de luptă” cari pe lângă o serie de calități frumoase dis-pun de acea vigoare, care imprimă jo-cului un dinamism, care este vizionat de public în totdeauna cu plăcere.

Spiritul de combativitate, combinat cu o serioasă bază tehnică, reprezentat de adversarii de azi va prileji o com-pensație suficientă pentru lipsa vre-unui match de Divizie Națională A.

Sapte ani de temniță grea pentru un gangster de 18 ani

Viena, 18. — Curtea pentru judecarea cri-minalilor minori din Viena a judecat o bandă a căror fapte amintesc isprăvile gangsterilor americani. Presei nu s'a comu-nicat decât numele de botez al precocilor cri-minali. Ei sunt Ervin, de 18 ani, șeful ban-dei, acuzat de asasinat cu jaf și spargerii, Franz, 17 ani, jaf și încercare de asasinat, și Engelbert, de 18 ani, acuzat numai de furt.

DEBUTUL: FURTUL

Carierea acestor gangsteri s'a început mo-dest prin furarea hainelor la ștrandurile Dunării. În urmă cei trei au comis mai multe spargerii, până când au ajuns la jaf. La 6 Ianuarie 1939, la miezul nopții, proprietara unei tutungerii din centrul Vienei se pregă-tea să plece acasă, având într'o poșetă în-casările zilei. Ervin și Franz și-au făcut brusc intrarea, cu revolverele în mână: „Un cuvânt și trag!” Femeia terorizată nu s'a opus, iar gangsterii au fugit în noapte cu banii.

ASASINATUL

A doua zi au încercat o lovitură la un co-merciant în provincie. Câinele de pază i-a alungat însă cu lătratul său. Tinerii bandiți n'au renunțat la planul lor. Observând cu atenție împrejurările, a treia zi dis de dimi-neasă au pătruns în prăvălia aleasă. Afară de comerciant se găsea și o cumpărătoare acolo.

— „Sus mâinile!” strigară gangsterii amenințând cu revolverele.

Femeia se duse repede în camera vecină unde se afla telefonul. Nu putu să-l folo-sească, căci Ervin îi smulse aparatul din mână. Comerciantul se repezi atunci la fe-reastră strigând după ajutor. Cu două gloanțe Ervin îl doboră la pământ.

Sosind vecinii și jandarmii gangsterii au fost arestați.

Sentința curții pentru minori a fost se-veră: Ervin a fost condamnat la 7 ani tem-niță grea, Franz 2—4 ani închisoare (după purtarea pe care o va avea), iar Engelbert 10 luni arest sever.

Ținutul Timiș mulțumește pentru donația făcută cantinelor școlare

Timișoara, 19. — Excelența Sa d. Rezi-dent Regal dr. Alexandru Marta a expediat Majestății Sale Regelui Carol II următoarea scrisoare de mulțumire, pentru donația de 250.000 lei, pe care Majestatea Sa a binevoit s'o acorde cantinelor școlare din ținutul Timiș:

Sire,
Ministerul Sănătății și Asistenței Sociale mi-a făcut cunoscut, că Majestatea Voastră a binevoit a dona Ținutului Timiș, prin nu-mitul departament, suma de Lei 250.000, pentru cantinele școlare.

Cu cel mai profund respect Vă rog, în numele meu și al copiilor lipsiți din acest Ținut, asupra cărora se revărsă prea gra-țios nemărginită grijă și dragoste părin-tească a Majestății Voastre, să binevoiți a primi devotatele noastre mulțumiri și ex-presiunea sentimentelor de sinceră recunoș-tință.

Timișoara, la 15 Noembrie 1939.
Cu cel mai profund respect
Sire
al Majestății Voastre prea supus
Rezident Regal
Dr. ALEXANDRU MARTA

**Invață și învață-ți copiii!
Jucându-se a munci!**

cu
Războiul manual

„ILSA”

Lei 620
Războiul pt. copii „BABY” Lei 200
Instruim gratuit!

CENTRALA LANEI S. A. R.
Priviți vitrinele noastre!

În atențiunea doamnelor

Atragem atențiunea Doamnelor că pot avea
o cruțare de 30%

la pregătirea tricotajelor, pulloverelor, șalurilor, mănșilor, etc.
De zece ori se lucrează mai repede, mai frumos și egal decât cu mâna.
Nu îți forțezi ochii și mâna.
Nu e lucru mașină ci cel mai frumos lucru de mână care îl faci cu
aparatură de tricotaț
„TRICO-RECORD”

Fără exercițiu pregătit oricine cu cea mai mare ușurință poate mânui aparatul.
Prețul împreună cu îndrumările de folosință, ilustrate, numai 1500 lei.
Reprezentanța generală:
„TRICO-RECORD”
Timișoara I., Bulev. Regele Ferdinand 1. (Palatul Löfler, et. I.) Tel. 21—19.

Cursiv Taxa, Vă rog...

Taxa...

Taxa Vă rog...

Mereu în picioare, mereu atent la cei ce vin, ca și la cei ce pleacă, taxatorul a devenit un automat al opririlor și plecării — dar și un abil cunoscător al figurilor, în o antrenată memorie vizuală.

Cu toate acestea, îi scapă destui, netaxați. E și firesc, mai ales în orele de aglomerație.

Unii călători, au chiar voluptatea chiului. Se simt deosebit de mulțumiți dacă pot economisi cei trei sau patru lei, cât ar costa un bilet. Emoțiile eschivei, indeosebi când distanța e mai lungă și e posibil un control, apoi fiorii vinovăției când se întâmplă ghinionul de a fi prins — nu se merită pentru oel fleac de taxă.

Cucoanele mai ales, încearcă posibilitatea unei „economii” de natura aceasta. De dimineața, începând cu piața și până seara, încheind cu cinematograful, multe dintre frumoasele noastre gospodine, practică o contabilitate specific feminină.

Azi cinci lei la un drum, mâine douăzeci la piață, poimâine, dublu, la cutare magazin, și iată că, în cassiera particulară a cucoanei, s'adună fie pentru o pudră, un ruj de buze și alte fleacuri pentru cari bărbatul, bine face, că-i scârcit.

Intr'o zi cu ploaie, mă'nghemui într'un tramvai. Inghesuiată, vorbă, coate și printre toți, taxatorul, strecurându-și darnic biletele și reverența:

Poftiți înainte...

O cucoană n'a poftit nici înainte, dar nici n'a cerut bilet. Privea în afară, distrată, absentă.

Trecem o stație, două, traversăm un întreg cartier, doamna își căra înainte nepăsarea.

Lumea se mai rărise.

Taxatorul, în inerția invitației lui, ceru așa într'o doară și absenteistei noastre, „taxa”. Calmă, își desfăcu geanta, scoase trei lei și — îi întinse pentru bilet. Taxatorul, prudent sau abil, își permise s'o întrebe:

„Vă rog, unde V-ați urcat și până unde doriți să mergeți?”

Deranjată, doamna, se grăbi-a indica destinația, ezitând însă să precizeze unde s'a urcat.

Nu știu, dacă a observat taxatorul ezitarea cucoanei, s'au că și-o fi adus aminte de prezența ei în tramvai, — auzii însă că — îi preciză dansul urcarei.

Dumnezei se incumetă să nege. Taxatorul susținu. Prinsă, ridică apoi tonul. El, își roti ochii printre ceilalți călători — și găsind aprobare, o avertiză.

Vociferând, doamna își plăti biletul pe întregul parcurs și părăsi, indignată, tramvaiul, care întârzia să pornească.

Și când te gândești, că toate acestea, pentru o nimica toată: o diferență de doi lei.

Dar, uitasem să vă spun: doamna cu păntala, își infășură la plecare, obrazii, în două splendide blănuri de vulpe argintie.

C. M.-L.

Căinele, prietenul citadinului

Problema câinilor vagabonzi. Să evităm suferințele inutile dobitoacelor și stăpânilor lor

Timișoara, 19. — Trebuie să așchi cheltui afectiunea este irezistibilă. Timpurile moderne, cu lupta pentru pâine dusă la paroxim, n'au ucis această nevoie a inimei umane.

Dimpotrivă!

Citadinul anului 1939 are însă alte suferințe de afectiune decât locuitorul dela țară. Pe când acesta din urmă își are familia, prietenii, vecinii — cetățeanul închis între zidurile locuinței sale înguste, departe de mediul copilăriei și de amintirile sentimentale legate de acel mediu, își găsește derivativul prin afectiunea cheltuită pentru acei „frați minori” ai omului cari sunt animalele domestice.

Căinele, pisica, canarul, papagalul sau peștișorul auriu formează în multe familii un membru suplimentar, care răsplătește voios simpatia prin iubire, care e totdeauna prezent în cămin, niciodată preocupat de alte griji, mereu disponibil pentru o „conversație”, nu ca — vai! — soțul, soția sau copiii...

Căinele și problema lui

Despre pisica, iubită deopotrivă de îndrăgostiții și savanții, cum confirmă Baudelaire, voi găsi prilejul să scriu altădată. Actualitatea cere imperios, ne spun cititorii, să vorbesc despre căine, al cărui rol nu este suficient de binețeles de unele instituții rămase în urma progresului — atât în materie științifică cât și în ce privește sensibilitatea epocii noastre.

Contrar pisicii, căinele nu este considerat ca un animal înadovărit util, deci țineria lui se sancționează cu o taxă. Căinele ca subiect impozabil este deci unul din aspectele problemei canine.

Căinele poate avea câteva boli transmisibile la om, dintre care una teribilă, turbarea: alt aspect.

Câteva cuvinte despre turbare. Deși studiată numai de puține decenii, turbarea intră în categoria bolilor destinate unei dispariții quasi totale, ca ciurma sau vârsatul. În țările Europei Apusene, special unde, nu așa de mult, oamenii stinși de turbare erau înăbușiți întodouă saltele (fioroasă combatere a boalei prin uciderea bolnavului), nu se mai poate vorbi de turbare. Institutele antirabice nici nu mai au de lucru cu cei mușcați de animale suspecte.

Cum s'a ajuns la acest rezultat? Se știe doar că numărul câinilor este extraordinar de mare în orașele ca Paris, Londra, Berlin. Vaccinarea preventivă este măsura care a produs acest efect miraculos.

Câinii vagabonzi

Revenind la înșirarea noastră, să menționăm un al treilea aspect al problemei: vagabondația câinilor fără stăpân, în strânsă legătură cu aspectul precedent.

Pe când pisica rămasă fără gazdă își găsește hrana nebăgată de seamă — până când, cu un instinct admirabil, dă de un nou stăpân — căinele devine vagabond și cerșetor. Rău hrănit, neingrijit, căinele acesta sălbătic este un pericol pentru societatea umană și canină. Râia totdeauna, turbarea destul de des fac

victimă lor din căinele vagabond.

Sentimentalismul citadinului privește cu milă aceste parii. Rar sunt culeși de pe stradă câinii nimănui de sufletele care își caută subiect de afectiune, cu atât mai des se pot vedea în schimb gesturi de o ineficacitate totală și emoționantă ca așchi pe care îl voi povesti.

Era într'o seară de August, aproape de miezul nopții. Pe terasa cofetăriei „Veneția” din Iosefin, cetățenii respirau răcoarea serii după o zi dogorătoare. Un câine alb, murdar își făcuse de o bucată de vreme culcușul lângă balustrada terasei, pe pământul gol. Se simțea în siguranță acolo.

„Trece o doamnă bătrână cu un câine „loulou”, îmbăiat, cu panglică și hamuri, gras de prea bună viață. Căinele de lux mărăi către fratele său mizerabil. Bătrâna îl reținu dela alte acte ostile, dojenindu-l cu cuvinte pline de sens educativ.

Tot explicând obezului „loulou” ce rău e să n'ai stăpân, bătrâna pronunță cuvântul f o a m e. Inspirată de vecinătatea cofetăriei, i-a venit ideea să completeze lecția dată propriului câine printr'o faptă bună: câteva secunde în urmă, micul vagabond mânca un cozonac gustos, sub privirea prea puțin binevoitoare a căinelui bogat. Pe urmă bătrâna a plecat.

Ea avusese milă de căinele vagabond într'atât că a cheltuit bani cu el și a înfruntat ridicolul: sacrificiu inutil, fiindcă acel câine era desigur mai de invidiat — în seara aceea — decât nenorocitul obez care urma să doarmă într'un apartament visând la aventuri căinești prin parcuri și străzi.

În schimb, de soarta care aștepta cortitura pierdută în labirintul străzilor — gestul indiușător al doamnei bătrâne n'o putea scăpa.

Hingherii

Nu cred să existe la Timișoara o instituție mai unanim criticată decât hingheria. Abia zilele trecute a apărut în ziarul nostru un articol care dovedea încă odată că metodele de capturare a câinilor vagabonzi se cer a fi urgent modernizate și umanizate. Așa cum se practică în văzul tuturor, hingheria noastră se ciocnește chiar și cu Codul Penal Regele Carol II!

Nu mă voi mai extinde asupra acestui subiect. Nu voi critica nici crezia că un astfel de serviciu este concesiionat, când Municipiul Timișoara face în regie proprie, spre satisfacția generală, zeci de alte servicii publice. Găsesc numai straniu că Societatea pentru Protecția Animalelor n'a reușit încă să pună ordine în această problemă.

Spre a evita abuzurile

Dacă nu scriu cum prind hingherii, trebuie totuși să scriu ce prind acești slujbași.

Regulamentul municipal obligă proprietarii de câini să-i conducă legați și cu botniță în același timp. Orice câine care nu împlinește aceste condiții poate și trebuie să fie prins. Proprietarii au un termen scurt pentru a-și relua animalele dela Hingherie plătind o taxă (amendă sau bacșiș?)

Or, oameni suntem!... Chiar și hingherii, oricât de neomenoși ar fi, sunt oameni, deci supuși ispitei. În mod fatal ei preferă să captureze câinii cu stăpân: sunt mai ușor de prins decât vagabonzi și răscompărarea lor este sigură, mai ales când prinderea s'a făcut în public, în fața domiciliului.

Remarcați că nu pun la îndoială cinstea flăcăilor cari fac această meserie detestată. Afirm numai că, din cauza educației lor incomplete mai ales, ei sucombă prea ușor ispitei.

Această ispită ar trebui micșorată, și se poate chiar micșora Știința ne dă mijlocul.

Vaccinarea preventivă și obligatorie a câinilor

S'ar putea decreta prin regulamentul municipal că toți câinii din Timișoara trebuie să fie vaccinați preventiv contra turbării. Vaccinul există și el nu costă prea scump. În orice caz proprietarii prefera să plătească vaccinarea decât taxa de răscumpărare dela Hingherie. Fiindcă acest vaccin — pare-mi-se — dă decât o imunitate limitată la un vaccinarea preventivă s'ar repeta anual liberându-se o marcă metalică specială pe care căinele l-ar purta în mod obligatoriu la sgardă, servind și de control taxei pe câini.

Marca ar fi de culoare diferită în funcție de an, ea ar purta un număr de înregistrare și chiar adresa proprietarului. Hingherii le-ar fi interzis să primească câinii cu marca în regulă, aceștia fiind inofensivi pentru sănătatea publică. Astfel de câine găsit rătăcit, proprietarul s'ar putea găsi imediat.

Totuși ar mai fi abuzuri? Să fie revizuit contractul hingherului actual. Hingheria să fie pusă sub controlul S. P. A.

Impiedecarea intrării câinilor vagabonzi

Se afirmă că numărul câinilor vagabonzi se menține constant mare, de toată activitatea intensivă (!) a hingherilor noștri, prin imigrarea câinilor dela țară. Trăsurile țărănilor cari vin la țară săptămânale ar fi urmate de câinele casei, care în oraș se pierde de stăpânul său.

Chiar dacă nici n'ar rămâne mulți câini de ai țărănilor în oraș în felul arătat, aceste plimbări trebuie să fie interzise. De exemplu prin înființarea unor „parcuri” de câini la vămile de intrare în oraș. Orice câine nevaccinat va fi reținut în acest depozit, pus sub îngrijirea S. P. A. El ar fi hrănit, deparazitat, eventual vaccinat, iar la întoarcerea stăpânului redat acestuia. Pentru ca în viitor să nu mai vină cu căinele după el ar putea chiar fi amendat (la intrare, nu la ieșire!) cu 3—5 lei. Bineînțeles măsura ar trebui anunțată în prealabil în toate satele regiunii.

Cu ce fonduri?

— S. P. A. nu-și poate asuma sarcinile acestea costisitoare! mi se va răspunde. Reducerea sensibilă a cazurilor de turbare ar aduce economii substanțiale bugetului Municipiului — deci perspectiva unei subvenții pentru S. P. A. Ar venit s'ar putea realiza prin monopolizarea vaccinării preventive și certificarea lor cu marca metalică amintită de către aceeași S. P. A.

Acoste venituri ar servi pentru acoperirea cheltuielilor de materiale, fiindcă — sper — personalul necesar îl va găsi Societatea printre membrii ei, gratuit.

Sfârșitul unui calvar

O dureroasă și iritantă problemă și-ar găsi astfel soluția. Nici sârmanele dobitoace, fără vină că civilizația noastră, încă sumară n'a găsit organizația potrivită care să-le pună la adăpost de chinurile demne de alte epoci, mai întunecoase nici cetățenii cari găscung mângăere la afectiunea cheltuită asupra prietenilor lor patruzeși nu vor mai suferi din cauza hingherilor.

Cuvântul este însă al Societății pentru Protecția Animalelor!

M. Ivan

CONTINENTAL

Mașini de scris

portative și Standard sunt stabile și ieftine. Mașini uzate se iau în schimb cu prețurile cele mai ridicate. Reprezentanța generală și depozit

PELLENZ Timișoara III
B-dul Carol II. Telefon 22-66

INFORMATIUNI

Calendar

DUMINICA, 19 NOEMBRIE

Prooroc Avdie (903 a. Chr.)
 Martir Varlaam (+ 290).
 Sf. Elisabeta.
 Serviciu: Circ. I.: C. Jahner, Libertății; circ. II.: R. Jahner, Str. cel Mare 3; circ. III.: Maria, Bul. de Curte; circ. IV.: Braun, Str. Văcărescu 33.
 Serviciu permanent: Mehala: Chioreanu; Panajoth.

LUNI, 20 NOEMBRIE

Sf. Grigore Decapolitul.
 Sf. Felix de Valois.
 Serviciu: Circ. I.: Götz, Piața Căminelor; circ. II.: Dr. Kovács, Str. Dacilor 10; circ. III.: Sârgea, Str. C. Porumbescu 10; circ. IV.: Steaua, Piața Drăgălina 4.
 Serviciu permanent: Mehala: Chioreanu; Panajoth.

GRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

„Saboraj”, cu Jean Murat, Mihaela și Madeleine Robinson.
 (fost Rivoli): „Parada tinereții”, „Noaptea destinului”, cu Zarah și Marika Röck.
 „Agentul secret” și „Drama din Shanghai”.

SEDINȚA CAMEREI DE AGRICULTURĂ.

La Camera de agricultură a județului Timiș-Torontal, s'a ținut o ședință de comitet sub prezidenția dlui Pavel Petru. Intre alte lucrări cu caracter administrativ, s'a aprobat mozișirea de buget ale fermelor și școlii agricole din județ.

Trăsură lovită de un tramvai. Erișia amiază, în str. Dacilor trecând cu tramvaiul Mioc Traian din comuna Șimonești, județul Timiș-Torontal, s'a lovit de un tramvai depe linia III-a Nr. 18, care conduce de vatmanul Teodor Nicolae. Accidente de persoane nu s'au înregistrat. Cazul se cercetează.

Că veniți

vă convingeți că porțelanuri, cristaluri și alte obiecte de artă sunt foarte fine la
STERNBERG
 Str. Mercilor.

Că circulat cu o bicicletă fără permis.

În ziua de ieri a fost înaintat la comitetul numitul Văscu Valeriu, din comuna Drăgășina, pentru faptul că a circulat cu o bicicletă fără număr și fără permis. S'au dressat acte de contra-

Defurtat în tren de 6000 lei. Locuitorul

Gheorghe din Timișoara, circ. Cioacărliei Nr. 5, a făcut denunț privind cu trenul Arad—Timișoara, necunoscuți i-au furat din buzunar suma de 6000 lei și diferite personalități.
 D-l Felix Baruch medic bacteriolog, fiind în laboratorul din Timișoara, Piața Luther Nr. 1, telefon 19-15, a fost analizat de urină și sânge etc. prezența de hormoni-sexuali feminini din

— LOGODNA. D-șoara Constanța Otonoga și d. Gheorghe Popa, licențiat al academiei comerciale s'au logodit în comuna Seleus, Jugoslavia. Felicitări!
 — Octogenar sinucidă. Parchetul a fost înștiințat că săteanul Vasile Jiva, în etate de 77 ani, din comuna Dinaș, și-a pus capăt zilelor prin strangulare. Motivele sinuciderii nu se cunosc.

— CERERILE PENTRU ELIBERARE de noi brevete, rurale și urbane, depuse de cei ce sunt concentrați, vor fi ținute în suspensie până la lăsarea lor la vatră. Ele vor fi trimise spre soluționare după trecerea unui termen de 20 zile de la desconcentrare, în care timp semnatarii își vor putea completa actele.

— Starea civilă. Născuți: Eva Hirling, Ecaterina Reich, Viorica Roman și Eugen Walter. Morți: Eva Wiener 73 ani. Căsătorii: Victor Agatsy cu Margareta Gaier, Gheorghe Velin cu Rozalia Gruin, Alexandru Fuchs cu Iulie Vasarhelyi, Iosif Szabo cu Iuliana Matyus, Pavel Milovan cu Persida Jivanovici, Valentin Kovacs cu Magdalena Galgoczy, Nicolae Chis cu Elena Barbu, Iulian Brader cu Elisabeta Kiss, Iosif Fekete cu Roza Sziget și Simeon Bălan cu Tembel.

Judecătoria L Urbană Timișoara, secția c. f. Nr. 6172/1939 c. f.

EXTRACT

din publicajune de licitație și condițiile de licitație.
 In cauza de executare pornită de urmăritoarea Cassa de Păstrare și Banca de Credit din Cluj S. A. repr. prin dr. Ioan Gyulay avocat Timișoara, contra urmăritului Victor Nicoară,

Judecătoria ordonă:
 Licitațiunea execuțională în baza paragr. 144, 146, 147 din legea LX. din 1881 asupra imobilului proprietatea urmăritului conform B. 1. (înscrise în c. f. a comunei Timișoara Fabrică din circumscripția Jud. L Urb. Timiș Trib. T. T.) Nr 2888 prot. c. f. A. 1. Nr. top. 991/1/a/1/87 situat în Str. Mistral Nr. 13, cu prețul de exclamare de 111.600 Lei pentru încasarea creanței de 40.000 Lei capital, interese de 7,5% de la 1 Noembrie 1938, spese de proces și de executare de 1860 Lei, fixate până acum, spese de 1002 Lei, fixate acum pentru cererea de licitație. Fixează termen pentru ținerea licitațiunii, în ziua de 30 Noembrie 1939 ora 10 a. m. în localul său oficial din Timișoara I, Palatul Dicasterial, parter ușa 14.

Imobilul supus la licitație nu pot fi vândut cu un preț mai mic decât prețul strigării.

Cei cari voiesc să liciteze, sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar, ori să predea aceluiași delegat chitanța de depozitare judecătorească prealabilă a garanției, și să semneze condițiunile de licitație (paragr. 147, 150, 170 legea LX. din 1881 paragr. 21, XLL 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare la aceia parte procentuală a prețului ce a oferit (paragr. 25. XLI. 1908).

Timișoara, la 22 August 1939.
 Judecător: ss. dr. Oct. Popa.
 aj. Director de c. f. ss. Borlovan.
 Pentru conformitate:
 Grefier Pelea ss.

— Procesul grădinei Scala. Intr'un ziar local a apărut relatarea unui proces în contencios pe care l-a intentat S. A. Scala din Timișoara Primăriei. Fiind faptele cu totul denaturate în acea relatare, le redăm conform realității. S. A. Scala dorind să înființeze o grădină de vară lângă cinematograful ei, a obținut o autorizație de funcționare dela ministerul propagandei și a deschis grădina fără a avea autorizația de construcție necesară dela Primăria Timișoara. In urma acestei lacune și ministerul și-a retras autorizația, iar grădina s'a închis, Primăria refuzând să dea autorizația de construcție ulterioară. Această decizie a atacat-o Scala S. A. întâi la Curtea Administrativă, unde acțiunea a fost respinsă ca greșit introdusă, iar apoi la Curtea de Apel secția II ca instanță competentă. Acțiunea tinde numai la anularea deciziei și nici decum la obținerea de daune dela Primărie, cum afirmă confratele nostru. Curtea se va pronunța la 23 Noemvrie.

Mulțumesc pe această cale prietenilor și cunoscuților cari au trimis telegrame și scrisori de condoleanțe inristatei mele familii, cu prilejul pierderii iubitului meu tată Teodor Galetaru-Beba-Veche, asigurându-mi pentru totdeauna de sincerele sentimente ce le păstrez.—
 Nicolae Galetaru
 Secretarul comandamentului
 Gărzilor Naționale din ținutul Timiș.

— Dr. Wellisz medic dentist a sosit acasă. Orelle de consultații 10—1 și 1/2—5.

— Breasla funcționarilor particulari organizează un birou de plasare. Breasla funcționarilor particulari și angajaților comerciali din ținutul Timiș, a trimis câte o circulară: Ugiului, Reuniunii comercianților din Timișoara, Federației Asociațiilor comerciale din ținut și Camera de comerț și industrie prin care aduce la cunoștință că a hotărât să organizeze un birou de plasare. Acest birou va funcționa la sediul breslei și se va ocupa, în mod gratuit și dând garanții absolute, cu plasarea funcționarilor particulari și angajaților comerciali șomeri în serviciu la întreprinderile comerciale, industriale și bancare. Breasla roagă tot sprijinul din partea patronilor, angajându-se să nu recomande, dîntre membrii săi decât oameni de încredere.

Atențiune

Mari și plăcute surprize.

Ce bucurie și foarte plăcute surprize poate aduce o asigurare de viață la „Transylvania” din Sibiu. Subsemnata Elena Filipescu, infirmieră la „Spitalul de Stat” din Sănnicolau-Mare, cu data de 1 Ianuarie 1939 am contractat o asigurare de viață prin dl. Petru Mladin, reprezentantul Soc. „Transylvania” din Sibiu, pentru suma de Lei 20.000.— cu tragere de sorți lunare.

Mare mi'a fost bucuria când la tragerea lunară polița mea a ieșit la sorți, iar azi prin surprindere plăcută mi s'a prezentat dl. Petru Mladin, lichidându-mi prompt suma de Lei 20.000.—

Recomand tuturor asigurarile de viață la acest Institut, ca cel mai vechi în țară, care activează de 72 ani spre deplină mulțumire a tuturor asiguraților săi.

Sănnicolaul Mare, la 14 Noembrie 1939.

Cu toată stima:

Elena Filipescu
 infirmeria la Spitalul de Stat din Sănnicolaul-Mare.

Știri școlare

— In ședința sa din 21 Octombrie a. c., Comitetul de Conducere a Camerei de Agricultură din Arad, a aprobat să fie încredințate spre folosință centrului practic din Ghioroc: una vânturătoare Rieger; un plug complet; un trior Heidt; una grapă de fier. Aceste unelte formează proprietatea Camerei și centrul este obligat a le ține în bună stare și bine îngrijite, spre a nu le expune deteriorărilor.

— Rezidența Regală a ținutului Timiș a aprobat că intrucât nu sunt alți învățători care să gireze direcțiunea școlii primare din Chișineu Criș-Arad, poate să urmeze această funcțiune d. Gh. Ruja.

— DOAMNELOR! Voți să Vă îmbrăcați estin și elegant? Vizitați salonul de Mode „ORIGINAL” I., Str. Gh. Lazar 4, etaj, III., Lift în curte. Telefon 39—45. Lucrăm și pe rate.

— REGLEMENTAREA TARGULUI. In urma dispozițiunii ministerului muncii, prin care a interzis ținerea târgurilor în zilele de dumineci și sărbători, Aradul a primit o lovitură grea, deoarece una din zilele târgului era Duminică. Pentru reglementarea târgurilor, primăria a făcut mai multe intervenții, primind acum deslegarea legală pentru a le aranja în conformitate cu interesele orașului și ale populației din județ. Zilele de târg și datele la care se țin au fost fixate. In sensul hotărârii primăriei, târgurile se vor ține în prima săptămână a lunilor Martie, Iulie și Noembrie. Târgul va începe Marțea și va ține până Sămbătă inclusiv.

Mica publicitate

Locuință cu 5 camere (dintre cari 2 utilizabile ca birou) se inchiriaza imediat în Timișoara III, Str. Moșilor 6.

Interprimerea cooperativă Moldovanu Timișoara I, Str. Lenau 4, angajează imediat funcționar(ă), știe dactilografia, română, germană și ungară cu garanție morală și materială.

Vilă familiară cu grădină de inchiriat dela 1 Decembrie. Chirie convenabilă. Telefon Nr. 39-15.

	TIMBRE
	mare asortiment Prețuri reduse Vânzare—cumpărare schimb ARTA TIMISOARA I Eugen de Savoia 11

De inchiriat, garsonieră cu baie, intrare separată, în vilă nouă. Ing. Inspector Silvie T. Cernescu, B-dul Carmen Sylvia Nr. 8.

Cumpăr costume bărbătești uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea nu le cumpăr, dar în urma unei cărți postale sau avis telefonic (12-14) mă prezint imediat. Schönbrunn, Timișoara II., Piața Traian 2, etaj I. 2.

Vânzare ocazională. Vilă, zidită în anul acesta, luxos executată, cu 3 locușțe, calorifer, în cea mai frumoasă parte a orașului, este imediat de vânzare, din cauză de mutare. Informațiuni: Timișoara IV., Spl. T. Vladimirescu 16, la d. Vasarhelyi. Telefon 36-86.

Ana Betschner și-a pierdut Carnetul de Serviciu. Găsitorul este rugat a-l preda Chesturei Poliției, Timișoara.

Locuință cu 3 camere și dependințe de inchiriat pentru 1 Decembrie eventual 1 Ianuarie 1940. Timișoara III, Str. Oituz 41 (Colț cu Piața Crucii).

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI „DACIA” caută vânzători de ziare. Doritorii a se prezenta de urgență la administrația.

Ocul de întâlnire în București al Transilvănenilor

High—Life

Cafe—Restaurant, menu—3 piese Lei 40.

Calra Bucureștilor, colț cu Bulevardul Elisabeta și Brezoianu LANGA SENAT

Decătorie Ardelenescă Sah—Billard și săli de joc

Sub conducerea dlui HENRIC FEUERSTEIN fost patron al restaurantului PISICA ALBASTRA din Oradia

Telefon 4-35-24

ULTIMA ORA

Consiliul superior de război dela Londra

Perfectarea acțiunii comune a Angliei și Franței
Declarațiile dd. Chamberlain și Daladier

LONDRA, 19. (Rador.) — Vineri după amiază s'a dat publicității următorul comunicat oficial: O reuniune a consiliului superior de război s'a ținut azi la Londra. Au asistat la ea, din partea Franței, d. Daladier, generalul Gamelin, amiralul Darlan și generalul Vuillemin, iar din partea Angliei d-nii Chamberlain, Halifax, lordul Chatfield, ministrul coordonării apărării naționale și Sir Kingsley Wood, ministrul aerului. Membrii consiliului superior s'au intrunit la ora 11.15 și au trecut în revistă situația militară, precum și dezvoltarea problemelor în viitor. Un acord deplin a fost realizat în ce privește metoda de urmat, pentru a se coordona întru totul forțele franceze și britanice, la vederea ducerii mai eficace a operațiilor.

DECLARAȚIA COMUNĂ A D-LOB CHAMBERLAIN ȘI DALADIER

Londra, 19. (Rador.) — Vineri după amiază s'a publicat următoarea declarație comună a d-ilor Chamberlain și Daladier:

Guvernele francez și englez, folosindu-se experiența câștigată în cursul ani-

lor 1914—1918, hotărâseră încă dela începutul războiului să coordoneze în modul cel mai concret efortul economic de război al celor două țări. S'au luat măsuri imediate în acest sens, încă dela începutul ostilităților. În executarea hotărârilor adoptate, d-nii Daladier și Chamberlain, cu prilejul ultimei reuniuni a consiliului suprem, dispozițiile deja puse în vigoare de cele două guverne au fost întărite și completate în așa fel încât să asigure o acțiune comună în domeniile următoare: aviația, armamente, materii prime, petrol, aprovizionare, transport maritim și război economic. Nouile măsuri adoptate de cele două guverne vor îngădui să se asigure o mai bună utilizare, în interesul comun, a resurselor celor două țări în materie prime, mijloace de producție, tonaj maritim etc. și în același timp repartizarea între ele a tuturor restricțiilor ce ar putea rezulta dintr-o reducere a programelor de import, impusă de împrejurări.

Cele două țări vor stabili de acum înainte în comun programele lor de import

și vor evita orice concurență între cumpărăturile pe care trebuie să se facă în străinătate, pentru executarea acestor programe. Aplicarea dispozițiiloruate a fost încredințată unor comitete executive permanente franco-engleze, puse sub autoritatea unui comitet franco-englez de coordonare și care vor fi create imediat ce se va fi încheiat acordul. Acest acord poate, dacă necesitățile vor cere, să fie extinse și la alte domenii. Ele constituie o nouă mărturie a hotărârii celor două țări de a coordona eforturile lor de război în chipul cel mai complet.

În felul acesta se realizează, la două luni după începerea ostilităților, o organizare comună a celor două țări, care n'a putut fi atinsă în cursul conflictului precedent decât la sfârșitul celui de al treilea an de război.

Londra, 19. (Rador.) — D. Daladier, generalul Gamelin, generalul Vuillemin, și amiralul Darlan s'au înalțat din Londra, sosind a Paris.

Inspectiile d-lui ministru N. Ottescu în Ardeal și Banat

Sosirea la Timișoara

București, 19. (SIR.) — Excelența Sa d. Nicolae Ottescu, ministru de război, însoțit de d. Emil Grigorescu, director de cabinet, a plecat Sâmbătă seara la Timișoara. D-sa va face inspecții în Transilvania, toată săptămâna ce urmează.

D. ministru N. Ottescu a sosit la Timișoara azi, Duminică, cu acceleratul de București.

În cursul dimineții d-sa va avea conferință, la rezidență, cu șefii autorităților locale și cu prefectii de județe din ținut.

Războiul aerian a devenit intens

Avioanele britanice au făcut sboruri de recunoaștere deasupra Germaniei

Londra, 19 (Rador.) Ministerul aerului anunță că mai multe avioane britanice au făcut vineri sboruri reușite de recunoaștere pe deasupra regiunii din nord-vestul Germaniei, fotografiind cu această ocazie o importantă bază navală.

Londra, 19 (Rador.) — Avioane britanice au făcut sbor de recunoaștere deasupra regiunii nord-vestice a Germaniei. Ministerul aerului anunță că avioanele britanice s'au înalțat nevătămate la baza lor de plecare. Aviatorii au reușit să fotografieze o importantă bază navală germană cu toate că ele au fost obligate să infrunte un puternic tir al bateriilor antiaeriene. Grație acestor fotografii s'au obținut informații prețioase.

COMUNICATUL FRANCEZ

Paris, 19 (Rador.) — Marele cartier general francez publică în dimineața zilei de 18 Noembrie următorul comunicat: Nimic important de semnalat pe front în cursul nopții. Eri avioane germane au sburat pe deasupra unei părți a teritoriului francez.

COMUNICATUL GERMAN

Berlin, 19. (Rador.) — Comandamentul suprem al armatei comunică: Pe frontul occidental activitatea locală și fără importanță, de cercetași. Cercetarea a trei avioane engleze de a ataca Wilhelmshaven a dat greș, prin intrarea în acțiune la timp a artileriei antiaeriene germane.

Bombe nu au fost aruncate. Câteva avioane germane au făcut recunoașteri în întreg spațiul aerian francez.

LUPTA ÎNTRE AVIOANE GERMANE ȘI OLANDEZE

Amsterdam, 19. (Rador.) Stefani anunță: Două avioane germane care au

sburat pe deasupra apelor teritoriale ale Olandei, în apropiere de insulele Vlieland, au fost atacate de avioane olandeze. A urmat un schimb de focuri de mitraliere. Guvernul Olandei a protestat energic la Berlin împotriva acestui act de violare a neutralității sale.

Sărbătorirea României în Statele Unite

Newyork, 19. (Rador.) — Acum 3 zile, „Foreign Commerce Club”, reprezentând marile companii maritime newyorkeze, a oferit un mare banchet la hotelul Astor, în onoarea României, în prezența a peste 400 de membri ai clubului. D. Andrei Popovici, consul general al României a ținut un discurs, în care a enumerat progresele României sub domnia înțeleaptă a M. S. Regelui Carol, descriind expansiunea relațiilor comerciale dintre România și Statele Unite și insistând asupra necesității de a se activa exportul românesc, spre a se echilibra importul crescând al României din America. D. Alvin Pollet, președintele societății inginerilor electricieni, reprezentând marea companie „General-Electric”, a relevat rolul important al comerțului și industriei în stabilirea păcii. Această inițiativă ameri-

cană pentru sărbătorirea României a fost relevată de ziarul „Tribune” și „Journal of Commerce”.

Proclamația d-lui Hitler adresată agricultorilor germani

BERLIN, 19 (Rador.) — Agenția D. N. B. anunță: Führerul a adresat următoarea proclamație agricultorilor germani: strângerea recoltei acestui an s'a terminat. Sămânța pentru anul viitor se și află în pământ, cu toată vremea rea și lipsa de lucrători. Poporul ger-

man mulțumește țăranilor săi, pentru munca depusă, care este deosebit de hotărâtoare în lupta care ne-a fost impusă. Cu ajutorul Atotputernicului, alimentarea poporului german va fi asigurată, din propria sa brazdă și pentru anul viitor. Adolf Hitler.